PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК VII БЕРЕЗЕНЬ — MARCH, 1966. ЧИСЛО 3

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ

РІК VII
Ч. 3

БЕРЕЗЕНЬ
Виходить раз у місяць

Видає

Союз Українок Канади

Редагує Редакційна Колегія

Наталя Когуська — редакторка, Анна Токарик — голова Союзу, Ольга Войценко, Савеля Стечишин, Тоня Горохович, др. Ганна Янішевська, Оленка Негрич.

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN

MARCH, 1966
Mounthly Publication

VOL. VII
No. 3

Published by

Ukrainian Women's Ass'n of Canada

Edited by Editorial Committee

Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada $4.00
Subscription in other countries 4.50
Single copy ..... .50

Address:
PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

На обкладинці: Джін-гіс-агач (святе дерево) акварелля намальована Шевченком під час заслання

Редакція застерігає собі право скорочувати дописи. Дописи, які поміщуються в інших часописах, редакція містити не обіцює — уникаємо повторювання. Не поміщені рукописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначенним застереженням.

В ЦІМ ЧИСЛІ:

Олександра Чарненко — Ісход 1
Валентина Ткаченко — Пишу про тебе 1
Микола Вінграновський — І лине темна ніч 1
Оксана Іваненко — Академія 3
Наддністрянка — Тарасе 5
Проф. Др. Н. Полонська-Василенко 6
Н. Когуська — Позаочні курси української мови 9
Волод. Северинепко — Дорогоцінна книжка 11
Н. Л. К. — Як я ходила на фестиваль 13
Мелянія Нижанківська — Рія 14
Olenka Negrych — Oh, Good Angel 15
Анастасія Міненко — Святання на Україні 21
Відділ для дітей 23
Річні звіти 24
Громадська й родинна хроніка 29
Розалія Фарина — Домашне господарство 32

ВИКАЗ ЮВІЛЕЙНИХ ПОЖЕРТВ

Пані А. Калішук — Гемилтон, з членського вечора гумору — $25.00
З нагоди дня народження пані Іліки й пані Світухи — Монтреал, зі збірок М. Нема переслала — 24.80
Відділ ім. св. Анни — Скарборо, Онт. — 17.45
Пані Анна П. Ціпивник — Мелфорт, Саск., у четверту річницю смерти свого мужа бл. п. П. Ціпивника — 10.00
Відділ ім. Л. Українки при Катедрі Пресв. Трійці — Вінніпег, на невянучий вінок членки основоположниці бл. п. Ольги Саранчук — 10.00
Василь і Анастасія Сарчуки — Вінніпег — 10.00
Відділ ім. О. Басарабової — Келгері, Алта. — 10.00
Пані Тетяна Жеребецька — Монтреал — 10.00
Пані Анна Барабаш — Монтреал — 10.00
Пані Марія Мадюк — Саскатун — 5.00
Відділ ім. С. Русової — Кемсек, Саск. — 5.00
Пані В. Герега — Гаєс, Саск. — 5.00
Відділ ім. О. Басарабової — Торсбі, Алта. — 5.00
Добр. З. Туржанська — Смокі Лейк, Алта. — 5.00
Пан Іван Буряник — Айтуна, Саск., в память своєї дорогої дружини бл. п. Евдокії — 5.00
Пані Марія Цьона — Блейн Лейк, Саск. — 5.50
Відділ ім. Л. Українки — Бюкенен, Саск. — 5.00
Добр. К. Дебрин — Лондон, Онт. — 5.00
Пані Василина Котик — Форт Френсес, Онт. — 3.00
Пані П. Ткаченко — Монтреал — 2.50
Пані Домка Ковач — Монтреал — 2.50
Пані Ольга Завісляк — Вінніпег — 5.00
Пані Соня Пелех — Вінніпег — 5.00
Панна Д. Гаврисишин — Вінніпег — 5.00
Панна Анна Фігус — Торонто — 5.00

По $2.00: СУМК і недільна школа — Етелберт, Ман., Ф. Юрійчук — Бірлінгтон, Онт., П. Литвин — Вінніпегосіс, Ман., А. Макарчук і М. Боянівська — Вінніпег, Анна Вікарчук — Монтреал, Т. Слонецька — Торонто, Т. Дяковська — Гримзбі, М. Гошко — Ванкувер, С. Семенів — Саскатун, Олена Шевчук — Вишарт, Саск.

По $1.00: Параскевія Стефанюк — Нюбрук, Алта., Е. Сороко — Саскатун, Марта Климчук — Торгилд, Алта., К. Малінська — Райн, Саск., К. Кузь — Гримзбі, А. Бабляк — Вердон, Кве., С. Гарасимчук — Гарленд, Ман., Г. Химюк — Вінніпег, М. Костюк — Бирнабі, пані Фещук — Гемилтон, А. Гарасим — Форт Вілліям, М. Березюк — Айтуна, Саск., Галина Гуменна — Едмонтон, А. Кіпибіда — Монтреал, Р. Кавулич — Блейн Лейк, Саск., В. Клапій — Едмонтон, К. Кошлай — Монтреал.

Всім жертводавцям, всім тим, що памятають про потребу власного журнала, відділам, референткам, читачкам — висловлюємо найщирішу подяку за Ваш труд, який ми високо оцінюємо, за Вашу жертву, яка помагає нам і без якої не легко було б нам боротись за життя нашого журнала. — **Адміністрація.**

НА НЕВЯНУЧИЙ ВІНОК в першу річницю смерти мого незабутнього брата Михайла Кузека складаю $5.00 на прес. фонд журнала „Промінь".

Катерина Дебрин, Лондон, Онт.

НА НЕВЯНУЧИЙ ВІНОК в память моєї дорогої дружини бл. п. Евдокії Буряник складаю $5.00 на пресовий фонд журнала „Промінь".

Іван Буряник, Айтуна, Саск.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК VII БРЕЗЕНЬ, 1966 Ч. 3

Олександра Черненко

ІСХОД

Черкали щораз більше чорні хмари
Шулік наш край зловісними крильми,
І грізно розстеляли смертні мари, —
Драпіжно кров'ю дихали вони.

Погасли дні, як пломінь здутий вітром,
Більмом зайшли надії. Лиш тривожні сни,
Лиш зов шляхів гудів нестримним ритмом. —
На долю тисячам ліг кам'яний!

І тисячі пішли у невідоме,
Лишивши хати рідної поріг.
Вигнанців і голодних і бездомних
Скорити ворог не зумів, не міг.

Замучені серця позавивали
В блакитне неба рідного рядно.
І берегли землі іскристу далеч
В душі пивницях. мов старе вино.

Всі найрідніші, найдорожчі лиця
Вишивані промінням думок
Сплелись в глибинних пам'яті криницях
В один нетлінний сяючий струмок,

Що рідну пісню стоголосим звуком
Народить в кожнім русі почуття,
І мови рідної всі барви внукам
Поналиває в озеро життя.

Таким сталевим панцирем окуті
Відважно батьківщину понесли
Крізь світові доріг усіх розпуття,
Крізь чужини сонця і темінь мли,

Щоб голосити цю єдину правду,
Святу, по всій землі, народам всім —
Про рідний край, про змаг за волю давню,
Про золотисто — волошковий дім!

Едмонтон 1964 р.

Валентина Ткаченко

ПИШУ ПРО ТЕБЕ

Почався рік новий.
Світліє небо.
Морозну тишу будить гул машин.
Тарасе рідний, я пишу про тебе
І про Дніпра твого мугутній плин.
У нього сонце на крижинах тане
Та б'ється в греблі хвилі буревій.
Снага її велика, полум'яна
Дротами мчить по Україні всій,
Щоб кожний день життя дзвенів співучо,
Щоб знали щастя люди дорогі.
Ти памятником зводишся на кручі
І бачиш сам далеко навкруги
Цю землю, де садів біліє віття,
Це небо й літаків промінний лет.
Кобзаре, знаю я, через століття
Про тебе теж писатиме поет.
Твій образ не потьмариться ніколи,
Як не потьмарить час дніпрових вод.
Імя незламного борця за волю
Із року в рік бере в життя народ.

Микола Вінграновський

І ЛИНЕ ТЕМНА НІЧ...

І лине темна ніч, горіха тінь прозора
В мені озвалися сріблясто-голубим,
Коли учора, вчора-ізвечора
На сизім огнищі дрімав між нами дим,
І шепітливі руки говорили
До рук моїм в солонім забутті,
І говорило поле і могили,
І я казав собі у темноті:
Не назову тебе. Хоч знаю,
Що прийде час і назову.
І від Дунаю до Дунаю,
На верховині, на низу
Я назову тебе! Я знаю!
Півслова правди дорогої,
Півслова сонця уночі —
І слово правди дорогої,
І слово сонця уночі!
Цим словом схоплений, знуртуєш
Своє життя і всіх — до дна!
Повір мені! Ти чуєш, чуєш,
Моя дружина і жона?!

Індіра Ґанді премієром Індії

Світова преса тепло зустріла 48-літню Індіру Ґанді на становищі премієра Індії. Вибори мали місце 19 січня 1966 року, коли індійський парлямент і сенат зібрались на спільне засідання після несподіваної смерти премієра Шастрі.

Пані Індіра Ґанді є дочкою першого премієра Індії Неру, який був провідником Індії в перших роках її незалежности через 17 років та вважався одним з блискучих політиків у світі. Пані Ґанді є третім з черги премієром Індії. Вона дістала 355 голосів. Проти неї голосувало 169 послів і сенаторів з правої опозиції, що її очолює Морарія Дезаї.

Це другий раз в історії наших часів жінка стала премієром такої великої держави як Індія. Першою жінкою премієром в новішій історії була Сірімаво Бандаранейка в Цейлоні.

Індія в теперішній час змагається з проблемами перенаселення, економічним станом і знаходиться в трудній міжнародній ситуації. Нарід Індії вложив свою долю в руки славної дочки в надії, що політичний досвід, якого вона набула при свому славному батькові допоможе їй у кермі держави.

ВІДЗНАЧЕННЯ УКРАЇНКИ

Під патронатом Української Наукової Ради в Канаді заходами Історичної Секції УВАН у Вінніпезі відбулося святкове відзначення громадської й публіцистичної діяльности пані Ольги Войценко бенкетом в ресторані Гілтон у суботу дня 22 січня. Зібрання відкрив і проводив ним керівник Історичної Секції УВАН д-р М. Марунчак. Він привітав зібраних гостей, а зокрема пані Войценко, ґратулюючи їй з приводу появи третього тому „Літопису українського життя в Канаді". Діючий посадник міста Вінніпеґу Слав Ребчук підкреслив заслуги пані Войценко на громадському та науковому полі. Д-р М. І. Мандрика повідомив приявних про надання пані Войценко ступня „члена-кореспондента УВАН" Президією УВАН та привітав її з новими успіхами. Від Союзу Українок Канади в Манітобі вітали її панна Гаврисишин, від вінніпезької Групи „Слова" — д-р Марина Рудницька, від приятелів із Форт Вілліяму — пані Наталія Вацик, від Школи Малювання й Рисування, пані Катерина Антонович, від українських мистців — Лев Молодожанин — Мол, та інші.

Дякуючи за признання, пані Войценко в своєму слові подала ближчі подробиці про свою працю над „Літописом українського життя в Канаді" та про свій плян видати ще три томи цілости, що обхоплюватимуть разом роки 1930-1960. На руки д-ра Мандрики вона передала один із перших примірників третього тому „Літопису" для бібліотеки УВАН у Вінніпезі.

Три українки між делеґатками до Тегерану

В попереднім числі нашого журнала ми повідомили про запляновану конференцію чи з'їзд Інтернаціональної Жіночої Ради, що відбудеться в травні 1966 року в м. Тегерані, Іран.

Едмонтонський денник „Да Едмонтон Джурнал" помістив спис делеґаток Канадійської Національної Жіночої Ради, яких всіх є 10 а між ними три українки, членки Союзу Українок Канади, як повноправні делеґатки. Ними є — Катерина Міськів з Едмонтону, бувша голова Союзу Українок Канади, Анна Токарик, теперішня голова Союзу Українок Канади з Гемилтону і Соломія Гавриш, членка відділу у Виндзорі. Кожна з пань виявила вже себе у праці КНЖР., а також у своїх власних організаціях.

Канадійська Національна Жіноча Рада, яку в цей час очолює пані Г. Г. Стін з Ванкуверу має у своїх рядах 700,000 (сімсот тисяч) членства, яке знаходиться в 1,800 сфедерованих організаціях і живо цікавиться міжнароднім жіночим рухом та всіма іншими питаннями, над якими будуть радити на конференції представниці різних частин і країн світу.

Оксана Іваненко

Академія

Фрагменти з книжки „Тарасові шляхи"

Перед ним розкрилися двері його омріяної жаданої Академії художеств. З почуттям невимовного щастя зайшов він уперше як учень Академії до круглого вестибюля. Як до раю вели вгору широкі сходи праворуч і ліворуч, прикрашені статуями античних богів. Він зупинився на мить. Йому не вірилося. „Це ж я, Тарас, — думав юнак і ніяк не міг збагнути, — колишній запазура з брудного горища ніби на крилах перелетів у чарівні блакитні залі Академії."

З усією енергією і молодим запалом взявся Тарас до роботи. Він почував стільки сили в собі, стільки бажання вчитися, наздоганяти пропущене в панських передпокоях, на ширяєвському горищі, на всіх поплутаних шляхах сво го важкого життя.

А від кожного погляду, від кожної похвали любимого вчителя, ці сили і бажання подвоювалися, потроювалися.

Тарас учився не тільки в своїй академії. У вільні години він ходив на різні лекції до Військово-медичної академії, університету, вивчав з товаришем французьку мову, захоплювався театром, а найбільшою наукою були книги і дружба з Карлом Брюлловим.

Чим тільки не цікавився їхній маєстро! В його бібліотеці на столі лежало багато книжок, що вказували на найрізноманітніші інтереси хазяїна бібліотеки. Тут була історія стародавніх і новітних часів, і мандрівки, і романи, і книги з природознавства, і книги про нові відкриття з фізики...

Незабутні роки Академії, роки навчання, роки щирої молодечої дружби!

Тарас любив товариство, любив своїх друзів і друзі любили його. У цьому охайно вдягненому, веселому, житєрадісному хлопцеві важко було пізнати бідака Тараса.

Скромний, спокійний Сошенко навіть дивувався такій різкій зміні й інколи докірливо дивився на Тараса, коли той у новому плащі на дрожках їхав з Мокрицьким до театру, хвилювався, щоб дістати квитки на італійську черівницю-царицю балету Тальйоні або вирушав із своїм маестро „на біржу" — так звали вечори у братів Кукольників, де збиралися літератори, художники, де до ранку слухали чудесну музику Михайла Глінки.

Але не тільки „богемне" життя вибило йо-

го. Як він цінив спокійні, затишні вечори в сімейних домах- Він міг годинами сидіти із старенькою матірю свого товариша по Академії — Петровського, слухати її нехитрі оповідання, розважати її своїми.

Сошенко не розумів: адже Тарас був позбавлений всього цього все своє життя, і він радів тепер і своїм новим знайомим, і своєму одягу, і тому, що в театрі він може сидіти в партері, а не десь у райку на контрамарку, сунуту Карташовим.

Але ж він і наполегливо працював. У малюванні не тільки Брюллов, а й інші професо ри Академії вже відзначили його, незважаючи на великий вплив романтичної школи Брюллова. Палко закоханий у Карла Великого, в свої малюнки, він вносив щось своєрідне, властиве лише йому, риси реалізму, життєвої правди. Він починав уже критичніше ставитися до поглядів старших друзів...

Дивлячись на Тарасову картину „Хлопчик, що ділиться милостинею з собакою", глядачі говорили: „Звідки в цьому молодому художнику стільки мудрости, стільки глибокого розуміння життя?"

Адже не всі знали, який важкий шлях пройшов цей хлопець з сірими, живими до знання очима. Недарма Брюллов виділив його з усіх своїх учнів, і тепер уже чи не більше за Аполлона Мокрицького Тарас був своєю людиною в „портику" Великого Карла...

— Коли б швидше приїхав Вася Штернберг, — заклопотано казав Сошенко. — Я тоді

спокійно їхав би з Петербурга.

Він збирався повернутись на Україну, бути вчителем малювання. Та йому хотілося до від'їзду влаштувати, щоб Тарас жив з його Васею Штернбергом.

Про Штернберга Тарас чув від Брюллова і від інших художників. Він знав, що Штернберг поїхав на Україну писати етюди і чекав його з нетерпінням. Сошенко писав і Штернбергові про Тараса.

Несподівано вночі хтось постукав і зайшов у кімнату. Він не встиг себе назвати, як Тарас спитав:

— Штернберг, Вася Штернберг?

— Він самий! — засміявся хлопець з кругловидим по-дитячому привітним обличчям.

Тарас кинувся йому на шию.

— Ви ж з України! Друже мій! Ну, кажіть, де ви там бували, що привезли з собою. Я ж не був там багато, багато років...

Він допоміг юнакові скинути важку шубу, розмотати шарф.

— Я закоханий в Україну! — казав Вася Штернберг. — Я не міг одірватися від її м'яких, ніжних краєвидів.

Тарас одразу хотів напоїти приїжджого чаєм, і поглянути малюнки, і вислухати все про далеку Україну, і, як це буває в час зустрічі друзів, вони відразу почали розмовляти і забули про чай, про вечерю.

Дружба, взаємна любов і довір'я народилися з першої хвилини.

— Ви не уявляєте, яка в мене була чудесна подорож, — розповідав Вася Штернберг. — Майже ціле літо я провів з Михайлом Івановичем Глінкою в Качанівці, у пана Тарновського. Ви ж знаєте Михайла Івановича?

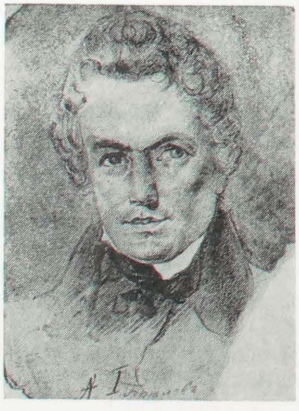

К. Брюллов, проф. Академії Мистецтва (рисунок Т. Шевченка олівцем 1835 р.)

— Так, я бачив його вже кілька разів у Карла Павловича, у Кукольників... А як опинився на Україні Глінка?

— Він поїхав набирати співаків для придворної капелі. О, який там співучий народ! Солов'ї! А скільки справжніх солов'їв я слухав весною в прекрасному качанівському парку...

— Михайло Іванович вивіз звідти напрочуд голосистих хлопчаків. Він їх звав „малютками" і возився з ними надзвичайно. Він завжди готовий був розцілувати такого „малютку", коли той виводив „ля", або „сі". Інакше він сідав за рояль і награвав різну нісинітницю, а хлопчаки враз повторювали це своїми частими дискантами, або альтами. Але от з ким ви повинні обов'язково познайомитись — з Семеном Гулаком-Артемовським! Ну і бас, я вам скажу, ну й голосина! Якої краси. Я переконаний, що весь Санкт-Петербург буде переможений ним. А що за людина! Весела, добродушна, товариська. Він не хотів їхати до Петербурга. Каже: „Я там занудьгую, звик до привілля! Товариші з Київського хору, де співав Гулак-Артемовський, усі плакали, як малі діти, коли він з Глінкою відїздив. Обов'язково, обов'язково підемо послухати його. Він уже тут, у Петербурзі. Як він співає народні пісні! Вся природа України встає перед тобою, запорозькі козаки оживають...

Вони говорили, говорили без кінця, нарешті на півслові голова Штернберга схилилась на подушку Тарасового ліжка, де він сидів, і юнак заснув міцним сном, з усмішкою на устах.

„Є на світі такі щасливі люди, — думав Тарас, дивлячись на одверте, щире Васине обличчя. — Їм не потрібна ніяка рекомендація. Не встигнеш і отямитись, а стаєш уже з ним рідним, без найменшого зусилля з твого боку. А є й такі найнещасніші люди, з якими з семи пічок хліба зїси, а все-таки не дізнаєшся, що воно таке — людина чи амфібія? Подалі від таких!" Він одразу відчув, що Вася Штернберг саме належить до першої категорії.

Тарас раптом усміхнувся, схопив олівець і накидав портрет несподіваного друга.

Вони стали жити вкупі. Саме з Штернбергом потоваришував Тарас найдужче може й тому, що зустрівся з ним уже вільним і почував себе з ним рівним.

— А як закінчимо Академію, — захоплено казав Тарас, — поїдемо на Україну.

— А за кордон? — питав Штернберг.

— Ой, за кордон треба, і яка охота! Але спочатку на Україну. Змалюємо все її життя, наші річки, гаї, наших людей, картини з історії.

І знаєш, треба поширювати гравюри, тоді ж усі люди, в кожній хаті, зможуть знайомитися з високим мистецтвом живопису.

А поки що вчилися бігали на лекції, інколи підробляли, малюючи портрети, ілюстрації до журналів, інколи сиділи без грошей, інколи справляли свята з будь-якого випадку, наприклад, купівлі... лямпи! Веселе було свято на честь лямпи.

Про цю дешеву, звичайніську лямпу довго мріяли і Тарас і Штернберг. Нарешті, одержавши гроші за роботу, купили таки лямпу, урочисто принесли додому, і так кортіло їм спробувати її, що засвітили її серед білого дня. Сіли поважно і серйозно один проти одного (лямпа на столі посередині) і вдавали, що без цього світла читати не можна.

— Чи ви здуріли, хлопці? — засміявся їхній товариш по Академії Петрівський, зайшовши до кімнати.

— Бачиш, лямпу купили! — сказав з дитячою гордістю Штернберг.

— Ну, то треба покропити, якщо таке свято! — загомонів Петровський. — Хлопці, не викручуйтеся.

— Воно й правда, треба! — згодився Тарас.

— А гроші ще лишилися? — спитав хазяйновито Штернберг. І гроші і харчі в них були по-студентському спільні.

Тарас вивернув кишені.

— Чортма! — зідхнув він. На самий чай та сухарі вистачить.

— Ну, прощаю на сей раз — питимемо чай з сухарями та з твоїми, Тарасе, піснями.

Усі любили слухати як Тарас співає свої рідні українські пісні.

Так весело відсвяткували придбання лямпи...

Академія, лекції, робота, товариські вечірки з старшими друзями — Брюлловим, Жуковським, Вієльгорським, Григоровичем, Гребінкою, нові знайомі... Це були щасливі, світлі роки життя Тараса.

Тепер він сам був на Олімпі. На цю гору він піднявся з самого низу, шлях був важкий, невторований, і, зійшовши на гору, він не забув його. Навпаки, з гори він побачив далеко більше, ніж усі його друзі, його вчителі, бо крім того чистого знання науки, мистецтва, літератури, що мали вони і передавали йому, — озброєний цим, він ще дужче зрозумів, ще яскравіше бачив страшні контрасти життя і не міг байдуже ставитись до цього. Йому мало було відтворювати це в лініях і фарбах. Його енергія, сила протесту ждала іншого виходу. І не в живопису, а в творчому слові він відчув найбільшу свою міць.

Наддністрянка

ТАРАСЕ!

Ти покоління вчиш любити Україну,
Безкорисно любити, так як ти.
Як ти, плекати мову солов'їну,
І прапор волі нести до мети.

І так як ти, віддати Україні,
Свої святкові і буденні дні,
Свої всі мрії й пориви весінні,
Свій мозолистий труд, свої пісні.

Ти за підручник дав „Кобзар" народу,
Всім поколінням в просторі й віках,
Вони повстануть в змагу за свободу,
З словами твого „Заповіту" на устах.

А совісті народній за сторожу,
Поставив ти „Посланіе" своє,
Яке п'ятнує думку зловорожу
І лицемірам вснути не дає.

Любов Забашта

Перлини

То правда чи ні, сказав хтось, якщо попаде
Піщина мала в черепашку молюски
І ранить її, і болем нестерпним пройме, —
Тоді з тії муки народяться перли безцінні
І їх покладуть собі до господи щасливі,
Нехай в оксамиті ті перли як сльози горять.
Люби і страждай! Якщо безодвітно
Тоді, як молюска, що перли народжує з болю
Народиш і ти перлину пісень своїх чистих
Із болю свого, з своїх нерозраяних сліз.

О, муко моя! Горіть тобі десь перлиною може
Когось звеселять, чи сльози комусь обсушить
Та я б потоптала ті перли, щоб тільки
Вуста твої випить до дна,
І серце зігріти промінням очей твоїх зірних, —
Тоді не перлину холодну серце народить моє.
А світлу троянду, червону, живу, пахучу,
Яка зацвіте й відцвіте — і тим за перлину
цінніш!

Проф. Д-р Н. Полонська-Василенко

Українські жінки часів Литовсько-Польської доби

(Докінчення з ч. 2)

В XV-XVI століттях Україна переживала бурхливі події. Постійні напади татар стали ще більш частими і страшними після того, як в XIV ст. татари заснували в Криму міцний осередок — Кримське ханство. З Криму широкі шляхи вели на Україну. Палали села, міста, тисячі людей виводили татари, як ясир до Криму, де продавали їх як рабів — чоловіків, до гаремів — жінок та дівчат. Життя України перетворювалося в постійну небезпеку. Уряди, як Литовський так і Польський були безсилі дати захист. Панські садиби перетворилися на замки-фортеці, обнесені валами, мурами, з баштами, в яких варта стежила за наближенням ворога. Шляхта заводила власні озброєні загони з селян. Тяжкі умови життя вимагали героїки не лише від чоловіків, а також від жінок. Вони повинні були вміти їздити верхи, володіти зброєю, щоб в разі небезпеки рятувати своє життя, життя дітей. Так на Україні XV-XVI віках знов з'являються жінки" поляниці", що не поступалися перед чоловіками в мужності й військовій вправності.

Проте жінки бралися до зброї не лише в боротьбі з татарами. XV-XVI стол. характеризуються в житті Литовсько-Руської держави зростанням анархії; міцніші магнати і рядова шляхта дуже часто „ґвалтовно" нападали на сусідів, забирали в полон, грабували худобу і т. ін. Актові книги повні скарг на такі „ґвалти", відповіддю на які були переважно такі напади: „наїзди" потерпілого. В цих наїздах нерідко брали активну участь жінки і чимало з них здобули собі сумної слави в ґвалтовних наїздах на сусідів. Можна назвати хоч би синову єпископа Іони Борзобагатого-Красенського, Ганни, яка робила наїзди на замки, міста на чолі цілого війська з гарматами, і проти неї не могли встояти королівські війська; як було напр. в 1570 році під Луцьком. Друга жінка Софія Ружинська так само робила наїзди на сусідів, так розгромила вона Корець в 1600 році. Таких випадків було чимало.

Не самими фізичними вправами відзначалися жінки України XV-XVI стол. Серед них було чимало високих інтелектуально, які в жорстоку добу нападів, наїздів, грабунків і полонів проносили через все життя високі ідеали християнської любови і смирення. Так здобула славу фундаторки православних манастирів на Волині Ганна, дружина Великого князя Свидригайла, внука в. князя тверського і доньки Кейстута; є згадки про княгинь фундаторок манастирів Уляну Кобринську, Олену Гольшанську-Дубровицьку та інших; сестри Олена та Софія Чарторийські коло 1597 р. фундували Пересопницький манастир, а шпиталем і школою при ньому; на початку XVI ст.. Ганна Гойська надала землі Почаївській лаврі. До числа видатних жінок-фундаторок православних манастирів треба зарахувати жінку, не українку походженням, але одружену з українським князем Михайлом В. Вишневецьким: це була донька молдавського господаря, тіточна сестра майбутнього Київського митрополита Петра Могили, Раїна Могилянка. Її чоловік був старостою Канівським і Черкаським. Йому належали колосальні простори земель на Лівобережжі, спустошені під час татарських нападів, які стали знов залюднюватися. Раїна заснувала там ряд манастирів, як Прилуцький-Густинський, Ладинський, Лубенський-Мгарський; вони стали славетними в історії православ'я і української культури.

Друга половина XVI стол. позначилася в житті України зміцненням католицьких впливів; католицька латинська пропаганда йшла поруч із зміцненням польської культури, що несла денаціоналізацію. Польський уряд, починаючи з Кревської унії, всіма засобами сприяв спольщенню української шляхти; лише католики посідали державні посади, лише польські католицькі школи давали освіту, а з цих шкіл українці виходили вже спольонізованими, і легко переходили на католицтво. Ряди української шляхти швидко спольщувалися: Заславські, Слуцькі, Збаразькі, Сангушки, Пронські, Ружинські, Соломирецькі, Чарторийські, Вишневецькі, Масальські, та багато інших прийняли католицтво і розірвали з вірою батьків і перестали вважати себе за українців. Довгий час осередком і заборолом православної віри була родина князів Острозьких, найбільших магнатів Правобережної України, на землях яких було понад 1000 сіл. Ще за життя князя Константина Острозького в родині його члени стали переходити на католицтво.

Палка відданість церкві характерна для жінок — українок. В добу коли на терені України поширювалися три церкви — і рідна, прадідівська православна церква була загрожена католицькою пропагандою, а з другого боку —

ріжними протестантськими течіями, треба констатувати, що не лише православна церква, а поруч з нею католицька та протестантські знаходили в жінках палких і часто фанатичних прихильниць. Це свідчить про те, що жінки брали активну участь в тих палких дискусіях, які викликали церковні питання і брали ту, або іншу сторону. Зокрема багато прихильниць серед жіноцтва здобули протестантські руси-кальвинізм социніянство. Навіть донька Константина Острозького перейшла на социніянство, одна, Гальшка одружилася з Яном Кішкою, протектором секти, друга Катерина з протестантом Криштофом Радивилом. (Сенюти, Немирич, Фірлеї, Чаплиць-Шпанівські, і низка інших великопанських родин перейшли на социніянство[1]).

Тим більше значення мають ті жінки, які залишались вірні православній вірі, що тоді було рівнозначне з визнанням себе українкою. В цьому відношенні цікаво, що в XVI стол. деякі українські жінки вже були свідомі в національних питаннях — не всі звичайно. Серед таких жінок треба згадати княгиню Анастасію Заславську, з роду Гольшанських. Вона замовила переклад Євангелії на українську мову: переклад виконав син сяницького протопопа Михайло Василев за допомогою архимандрита Григорія. Між 1556-1561 роками переклад було закінчено. Цікаві пояснення княгині Анастасії мети перекладу: „для лепшого вразумлення люду христианського посполитого". Так з'явилася на світ т. звана Пересопницька Євангелія, пам'ятник виняткового значення в історії української культури, як своєю мовою, близькою до народної мови, так і орнаментацією: мініятюрами, заставками, ініціялами. І ця памятка української культури, яку дослідники вважають за межу двох діб в історії українського письменства, з'явилася завдяки національної свідомости і жертвенности української жінки. Про благопобожний настрій в родині Гольшанських свідчить те, що сестра княгині Анастасії, Іуліанія, пішла черницею до манастиря і була визнана святою.

Серед жінок були добре освічені, культурні. Треба гадати, що до таких жінок належала і та невідома на імя жінка, яку називав просто „дядиною" нещасливий волинський магнат, каштелян Брацлавський, Василь Загоровський, що року 1576 був взятий татарами в полон. В полоні написав він заповіт,в якому висловив свої думки з приводу виховання своїх синів та взагалі життя їх. Він висловлював бажання, щоб діти виховувалися в вірі православній, але здобули західньо-европейську освіту. Коли матимуть вони по 7 літ, треба дати їм вчителя-доброго розумного дяка, щоб він вчив їх „руської науки в письмі святом". Коли вони будуть мати „досконалую науку в своєм руском язику", треба дати їм бакаляра, щоб навчив їх латині. Батько баже, щоб сини його „не нехтували своїм українським письмом і розмовою українськими словами та звичаями чесними українськими, а найбільше своєю вірою, до якої їх Бог призвав, і в ній сотворив їх для цього світу". Всі ці побажання Загоровський доручає виконати своїй дядині[2]). Ясно, що він вважав її досить підготовленою для того, щоб керувати вихованням синів його в дусі національної свідомості та рідної православної віри.

Припускаючи чимале поширення освіти серед жінок вищої верстви, а рівнобіжно — національної свідомости, ми мусимо з виключною увагою зупинитися на діяльності Гальшки з роду Гулевичів, дружини Лозки, маршалка Мозирського. Народилась вона десь наприкінці XVI століття в часи, коли на Україні йшла боротьба за віру православну проти католицьких і протестантських течій, коли на оборону її та української культури та народности проти всезростаючого спольщення, розгорнули широко поставлену боротьбу православні братства. Одним з головних засобів боротьби стали братські школи, які намагалися дати українським дітям освіту не гіршу, ніж давали польські та протестантські школи, з тою ріжницею, що давалася ця освіта в дусі православ'я та української свідомості. Зразковою братською школою стала школа Львівського Успенського Братства. Року 1816 Гальшка Гулевичівна-Лозкова офірувала у Києві, на Подолі, біля Богоявленського манастиря „свої спадкові посілості двір і пляц" для того, щоб на ньому було побудовано братську школу; додала вона крім того значну за тим часом суму грошей — на утримання тої школи. Дар цей зробила вона „з любови й привязання до українського народу".

Не пропав марно щедрий дар Гальшки Гулевичівни: до Братської школи незабаром вступили професорами найкращі наукові сили того часу: в ній викладали відомі фахівці, а ректором був Йов Борецький, в недалекому майбутньому — митрополит Київський.

Братська Богоявленська школа Київська відограла величезну ролю в історії України; нау-

---

1) В. Сенютович-Бережний. Нові шляхи і стара традиція. Голос Державника — Мюнхен, 1947, ч. 2.

2) В. Радзикевич. Історія Української Літератури, Мюнхен, 1947, 1, стор. 52.

ковий і громадський авторитет її швидко зростав. За митрополита Петра Могили вона реформована була на колегію, за прикладом західньо-европейських колегій. Коли 1648 року на Різдво Богдан Хмельницький прийшов з-під Замостя зо всім своїм військом до Києва, маніфестації київських учнів Петро-Могилянської колегії, які вітали його як Мойсея, який повинен вивести нарід свій з полону, а також патріотичні промови професорів колегії зробили великий вплив на Богдана Хмельницького, сприяли тому, що „повстання" перетворив він у велику війну за незалежність Української Держави. Київська Петро-Могилянська колегія перетворена в 1702 році на Академію стала блискучим осередком культури не лише України, а цілої Східньої Европи. І повстання своє завдячує вона жертовній ініціятиві української жінки.

Прикладом Гальшки Гулевичівни закінчую я низку українських жінок, які народилися і діяли за тяжкі часи бездержавного існування України. Це не була блискуча, але бурхлива княжа доба; це не була наступна героїчна доба визвольних війн за Українську Державу. Це була доба національного пригнічення України, доба, коли не лише української Держави не існувало, але коли питання про саму народність українську ставало небезпечним, коли українська мова, православна церква трактувалися поляками, як „хлопська мова, хлопська віра". Коли за зречення від свого народу й віри людину чекали матеріяльні блага, успіхи на службовому шляху, розкіш панського життя. І не зважаючи на всі небезпеки бездержавного життя і на всі спокуси, які були нагородою за національну зраду-українські жінки без страху, без вагань зберігали в родині православну віру й національну свідомість.

ЗВЕРНЕННЯ

Жіноче Товариство „Альфа і Омега", відділ Українок Абсольвенток у співпраці з управою Вінніпезької ґалерії улаштовують цього року величаву мистецьку виставку праць знаного артиста-маляра Василя Курелека.

В 1962 році „Альфа і Омега" також у співучасти з управою Вінніпезької ґалерії улаштовали виставу мистецьких праць Олександра Архипенка, скульптора світової слави.

Українські організації і поодинокі громадяни піддержали виставу численною присутністю та фінансовою допомогою настільки, що наше товариство мало можливість купити одну з скульптурних праць Архипенка під назвою „Боксери" і подарували її Вінніпезькій ґалерії від українських канадійських громадян міста Вінніпеґу та жіночого товариства „Альфа і Омега".

Оскільки наші фонди обмежені, ми є змушені апелювати до заінтересованих поодиноких осіб і організацій, щоб фінансово помогли нам спровадити праці Курелека на виставку тут, що відбудеться від 27-го березня до 20-го квітня ц. р. у Вінніпезькій ґалерії.

Якщо буде фінансово можливим, маємо на меті купити одну з картин Курелека і подарувати її Вінніпезькій ґалерії для того, щоб і наше українське ім'я окрашувало стіни цієї ґалерії.

Ми сподіваємось, що наша праця буде корисною і що Ви нам допоможете по своїй змозі (імена поодиноких осіб і організацій-жертводавців, будуть поміщені в каталозі, що буде виданий у зв'язку з виставкою).

Просимо надсилати свої пожертви на нижче подану адресу. Речинець до 7-го березня ц. р.

Mrs. J. Krol, Treasurer of A.O.W.A.,
494 Stalker Bay, Winnipeg 16,
Phone ED 9-3660.

Е. Мідзебродька, голова.

Біографія Василя Курелека

Василь Курелек народився в 1927 році, і ранні роки провів на малій молочарській фармі в Манітобі. Після закінчення Манітобського університету, він, щоб себе фінансово скріпити, працює деякий час на лісових розробках. Потім продовжує свою мистецьку освіту в малярських школах Онтаріо, Мексико та потім виїжджає до Англії, де протягом семи років працює та вчиться при різних британських та европейських ґалеріях.

Мистець-маляр Курелек у своїх творах головно відзеркалює життя західньо-канадійських степів (прерій), хоч правда він намалював декілька картин з релігійнію тематикою, а тому й їздив до Йорданії та Палестини, щоб надати цим картинам бажаної автентичности.

Василь Курелек мешкає в Торонті, а працює в „Ізаак Ґалерії". Багато його мистецьких праць сьогодні виставлені в публічних ґалеріях та приватних домах. Він має багато прихильників серед визначних канадійських горожан, одною з них є пані Пірсон, дружина теперішнього прем'єра Канади, яка має дві картини Курелека в своїй приватній колекції.

Позаочні курси української мови

Живемо в часах, коли здається, було б лишнім переконувати себе про потребу основного знання рідної мови, письма, про потребу рідномовної освіти. Адже лише вона одна відкриває кожній молодій українській людині двері до української спільноти, яка займає таке поважне місце в житті канадійського суспільства. Про це ми вже багато писали в нашім журналі, пише і говорить про це кожного дня українська преса. А проте кожного дня стрічаємось з питаннями, які нас таки чимало тривожать.

Знайшовшись якось то у приватній гостині, в гуртку знайомих і друзів, зайшла у нас мова про українську сучасну літературу, про видання нових творів, наукових праць, про наших письменників і науковців у вільнім світі. І хоч з одної сторони ми раділи такому обильному жниву творчої праці, то з другої сторони ми сумували, що не всім молодим людям доступна ця праця через брак основного знання української мови і письма. Тому молодша ґенерація не стоїть так масово близько українського питання.

Хоч в останніх двох десятиліттях зроблено багато більше для формального навчання української мови і в українських рідних школах, і в державних школах уведено українські кляси, і на літніх курсах при університетах в деяких провінціях, і на літніх оселях, то все таки велика частина дорослої молоді остається поза ними. Дехто пропонує перекласти кращих зразків української літератури, однак вони не розв'язують вповні проблеми. Шукаємо таких правильних доріг навчання української мови. І ось перед нами нова форма опанування мови й письма доступна кожній українській людині — позаочні курси.

Позаочні курси української мови започаткував 1963 року Департамент Освіти в провінції Саскачевану. Цією справою був зацікавлений і Комітет Українців Канади.

За два шкільні роки 1963-4 і 1964-5 Дерпамент видав два повних курси з кляс 9 і 10-ої. Першого року на такий позаочний курс вписалось було на 9-ту клясу 60 студентів. Не маємо на жаль статистики, скільки студентів у Саскачевані побирало позаочні курси української мови, однак віримо, що число їх постійно зростає. Тепер приготовляються два дальших курси з кляс 11 і 12-ої. Такий однорічний курс становить щонайменше двадцять лекцій. Оплата за такий курс дуже мінімальна і ним може користуватись кожний мешканець провінції Саскачевану. Є чутки, що Департамент Освіти в провінції Алберта готується увести ці курси в себе. Тоді черга на Манітобу та й чому не в інших провінціях? Однак це інше питання, яке свого часу зможемо обговорити. Цими курсами в Саскачевані повинні якнайбільше користуватися членки по відділах Союзу Українок.

Хто приготовляє лекції?

Гостюючи недавно в Саскатуні, я мала приємність зустрінутись особисто і розмовляти з лекторами, які приготовляють ці курси. Це дві молоді пані, уродженки Канади, які знають досконало обидві мови — англійську й українську: обидві рідні сестри, доньки п-ва Романа і Соні Стратійчуків — Соня, тепер пані Ціпивник і Рома, тепер пані Франко.

До своєї праці вони обидві ставляться з найбільшою увагою і почуттям відповідальности. Вони розуміють студента, вихованого канадійською школою, тому стилістично їх лекції легкі до вивчання. А тепер варто нам познайомитись з нашими лекторками:

Соня Ціпивник, B.A., B.Ed., M.Ed.

Соня Ціпивник, яка співпрацювала з пані Франко у підготовленню курсів для 9-ої та 10-ої кляси, народилась в Канорі, Саск., де покінчила початкову і середню школу. Під час студій в середній школі одержача нагороди за свої академічні успіхи. Одружилась з д-ром Дмитром Ціпивником 1954 року.

По одруженні продовжувала студії і в 1957

році здобула Б.А. (в слав'янській історії) з особливим відзначенням при МекҐил університеті в Монтреалі. Під час своїх студій в Монтреалі була в екзекутиві українського студентського товариства, і навчала української мови в парафіяльній школі.

Продовжуючи студії в Саскачеванському університеті, вона одержала УНО нагороду за найкращі висліди в українській мові, та постійно одержувала університетські стипендії за загальні академічні успіхи. В 1960 одержала ступінь В. Ед., також з особливим відзначенням.

Учителювала пані Ціпівник в середній школі, спеціялізуючись в історії (Сошіал Стадіс), а поза годинами викладала українську мову в Інституті П. Могили в Саскатуні, приготовляючи студентів до іспитів Департаменту Освіти в Саскачевані. В 1963 році одержала стипендію від Саскачеванського університету в сумі $3,000.00 на продовження студій на Магістра Педагогії (М.Ед.). Останніх два роки вона викладає в університеті при Факультеті Освіти (Каледж оф Еджукийшон) переважно в ділянці психології.

Рома Франко, B.A., B.Ed.,

Пані Рома Франко, головна авторка курсів, народилась в Канорі, Саск. і так само, як її сестра Соня, покінчила там початкову і середню школу, де одержала нагороди за пильну науку.

В 1956 році вийшла заміж за інж. С. Франка і далі продовжувала студії. В 1959 році одержала ступінь Б.А. з відзначенням, спеціялізуючись в англійській літературі, а в 1960 році здобула ступінь Б.Ед. також з особливим відзначенням. Під час студій в університеті одержала вступну університетську стипендію — стипендію французького уряду за найкращі висліди в другім році французької мови, стипендію Українського Народного Обєднання за найвищі висліди в першім році української мови, стипендію ім. Ів. Федана в Інституті П. Могили в Саскатуні і нагороду від Союзу Українок Канади.

Вчила пані Франко в початковій школі, спеціялізуючись в навчанні читання. Учила українську XI клясу в Інституті П. Могили, як також парафіяльну школу.

Учителюючи в державній школі пані Франко постійно побирала кляси славістики, і в 1965 році одержала ступінь Б.А. (High Honours) в Slavic Studies. Рівночасно одержала університетську стипендію для продовження гуманістичних наук, в сумі $1,500.00 і цього року докінчує студії на ступінь М.А. у славістиці.

Пані Франко далі цікавиться навчанням української мови. Цього року перепроваджує курс розговірної української мови в Інституті Могили, і вчить при парафіяльній українській школі.

Пані Рома Франко бере участь в хорі, представленнях, акомп. на піяно, є вокальною солісткою, очолювала відділ СУМК в Саскатуні, членка Альфа-Омеґа, належала до т-ва Могилянки при Інституті в Саскатуні, а під час перебування в Канорі, провадила церковний хор та студентський хор в Інституті П. Могили.

Н. Когуська.

КОНКУРС

Союз Українок Канади проголошує конкурс на малювання образів на тему ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ В КАНАДІ АБО НА ЯКУСЬ ЗАГАЛЬНУ КАНАДІЙСЬКУ ТЕМУ. Найкращі образи будуть призначені Союзом Українок на проєкт на Сторіччя Канади.

В конкурсі можуть брати участь всі українські мистці-малярі, які замешкують в Канаді.

На конкурс можна висилати довільне число образів, подаючи ціну кожного образа, не пізніше як до 1-го березня, 1967 року на адресу:

W & W ART GALLERY
2263 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario

За дальшими інформаціями просимо вдаватися до комітету на адресу:

Mrs. J. BALAN,
4001 Dufferin St.,
Downsview, Ontario

Січень, 1966.

Дорогоцінна книжка

(А. Горохович. Батьки і діти. Вінніпег — 1965 — Торонто. Накладом Союзу Українок Канади з фундації ім. Наталії Кобринської).

На виховні теми пишеться у нас багато, але до цього часу ми не мали гарної глибокозмістовної книжки, в якій би в сконденсованій формі було подано матеріяли про головні проблеми всебічного виховання дітей і молоді.

І от, появилася така книжка. Шановна авторка Тоня Горохович, володіє великими знаннями в галузі педагогіки, має великий практичний досвід у вихованні молоді (в жіночих організаціях і в Пласті), вона є людиною з великою любов'ю до праці і науки. Для прикладу досить коротко пригадати, де вона вчилася. Закінчила гімназію в м. Рівному на Волині. Вчилася на філологічному факультеті Львівського університету, але війна перешкодила закінчити студії. Потім поступила на агрономічні студії в Дублянах, які завершила в УТГІ в Мюнхені і Регенсбурзі. А в Канаді знову записалася на славістичний відділ Оттавського університету, де студіювала, як головний предмет українську літературу.

Авторка також володіє великим знанням чужоземних літератур. А до цього всього вона проявляє безмежну любов до української культури і розуміє вагу цієї культури і мистецтва в житті народу. Ці свої переконання авторка вміло прищеплює читачеві своєї книжки.

На жаль, де-які українці аж ніяк не можуть похвалитися своєю любов'ю до читання, вони так і говорять; „Я (такої-то) книжки не читав, бо я уже знаю її зміст із рецензії".

Книжку „Батьки і діти" — таки треба прочитати, бо ніякий рецензент не в силах передати її зміст, в ній так багато повчальних думок, що для того, аби передати зміст книжки, треба майже все зацитувати.

Цю книжку треба не тільки читати, а студіювати і то з олівцем в руках, отак само, як ми студіюємо фізику, чи математику.

Кожен, хто завдасть собі труду, простудіювати цю книжку (батьки чи молодь) знайде багато дуже цінного для себе. Для прикладу наведу такий факт. Багато людей і старших і молодих часто говорять так: „Я хочу відпочивати, не хочу я нічого ні читати, ні думати".

І от людина пробує так відпочивати, а воно не виходить, лізуть в голову якісь настерливі, непрохані думки, не можна від них відпекатися, і після такого відпочинку людина почуває себе зле.

Отже ці люди знайдуть для себе дуже гарні поради у книжці „Батьки і діти" у розділі „Не краса красить, а розум" на стор. 112-113, читаємо:

„Підвищення свого інтелектуального рівня, всякі форми поповнювання освіти — дають радість творчого думання. Радість цю мають не тільки діти та молодь за навчання у школі, але й дорослі за поповнювання освіти всіма формами, доступними людям у товариському житті. Важне, щоб наш розум постійно працював, навіть при нагоді відпочинку. Інтелект треба вправляти так само, як м'язи, коли хочемо, щоб вони не ниділи". І далі:

„Для Черчіла активна творча думка про щось, дає куди більше відпочинку, як думання про ніщо".

Тоня Горохович охопила у своїй книжці всі ділянки нашого життя.

Про ролю батьків у вихованні дітей, про духовний зв'язок батьків з дітьми, якого якраз так бракує на американському континенті.

На стор. 18, читаємо:

„У нашому столітті витворилася прірва поміж поколінням батьків і дітей. І, мабуть, тому так багато є тепер нещасливих, звихнених молодих людей. У наших домах найважливішою ціллю стає часто здобування матеріяльних достатків, комфорт, люксус, прийняття, дарунки.

Ми забуваємо часто, що найцінніше, що ми повинні здобувати — це отой духовий зв'язок з дітьми".

Заслуговує на увагу розділ: „Вартість єдности поколінь". Авторка з'ясовує в чому полягає суть зв'язку дітей з батьками, вона має на увазі переємництво ідеї, безперервність поколінь, а не якусь залежність дітей від батьків під психологічним, емоційним чи економічним оглядом. А далі читаємо: „Багато серед нас українських батьків, що втратили своїх дітей, ще більше таких, що хоч і розуміють небезпеку, але не знають, як цьому явищу протидіяти, чи ще не усвідомили собі, якою шкодою для морального здоров'я людини є зрада свого народу".

Авторка дораджує як виховати дитину, щоб вона була добрим, корисним громадянином, а не „ґудтаймником", себто типом, що бачить ціль свого життя тільки у розвагах і забавах.

Дитина повинна мати перш за все любов

до праці і науки — це є основна ціль життя і авторка наводить повчення Платона: „Найшляхетніше з усіх студій є пізнання людини й усвідомлення цілей її життя".

І далі цю ідею, авторка розвиває у розділі „Особливість наших виховних цілей".

На стор. 49, вона пише: „Українські батьки — громадяни, не можуть, наприклад, байдуже спостерігати, як їхні діти, йдучи слідами молоді деяких державних народів, що їм марнування молодих характерів і талантів не є таким шкідливим, як нам, шукають у житті тільки заспокоєння егоїстичних прагнень матеріяльного добробуту, ситости, уникання перешкод, повного незацікавлення долею народу. Тому наша молодь має побільшені обов'язки, зв'язані з двома школами, тому серед неї не може бути „лінюхів", які не здобувають фахів, як і не люблять трудів і невигод, а які хочуть тільки брати від життя, нічого від себе в нього не вкладаючи."

Якраз в Канаді й Америці є багато таких батьків, які через свою лінь і брак любови до праці і науки, не здобули ніякого фаху, не цікавляться самоосвітою, книжкою, навіть газетою, натомість вони все своє життя дуже цікавилися забавами і „ґудтаймом", в такому ж дусі вони виховують і своїх дітей.

Як відомо, мавпи є такі відсталі серед тварин тому, що вони все своє життя бавляться, в той час, як інші тварини є працьовиті і розумніші. Життя йде вперед гігантськими кроками. Техніка робить великий прогрес. Для того, щоб розуміти сучасні складні технологічні процеси і удосконалювати їх, потрібні люди острого розуму, здорові тілом і духом. Про це авторка пише у розділі „Національне виховання й особовість". На стор. 63, читаємо:

„Батьки можуть допомогти дитині бути щасливою саме тим, що плекатимуть духові зацікавлення дитини, що прищеплять їй моральні засади і добрі навички, що виплекають її фізично здоровою."

У розділі „Релігійне виховання", авторка зупиняється над такими питаннями як — почуття справедливости, „Не судіть, щоб потім вас не судили! Не обвинувачуйте, щоб вас не обвинувачували"... і друге жертва — вияв великодушности.

А особливо, авторка акцентує на тому, що для плекання релігійності в дітей є необхідне знання рідної мови, і підкріплює це цитатами із Святого Письма.

Цей розділ буде дуже корисно простудіювати деяким Душпастирям української католицької церкви, які до цього часу не спромоглися ввести українську мову в своїй церкві.

Дже добре опрацьований розділ „Асиміляція в побуті" й інш.

В цілому книжка „Батьки і діти" є добрим підручником для батьків.

Волод. Северинено.

ВИСЛОВЛЮЄМО СПІВЧУТТЯ

З приводу передчасної смерти, бл. п. Олі Саранчук, яка упокоїлась у Вінніпезі в Дженерал госпіталі 28-го січня 1966 року, висловлюємо глибоке співчуття найближчій родині — чоловікові пок. Олі Степанові Саранчукові, синам Волідимирові і Павлові, матері Марії Богонос, братам — Володимирові, Василеві, Несторові, Іванові та сестрі Зеновії. Оля Саранчук була активною членкою відділу Союзу Українок Канади ім. Лесі Українки у Вінніпезі.

РЕДАКЦІЯ.

НА НЕВЯНУЧИЙ ВІНОК бл. п. Олі Саранчук і з висловом співчуття родині складаємо на фонд журнала „Промінь" — $10.00.

Василь і Анастасія Сарчуки, Вінніпеґ.

НА НЕВЯНУЧИЙ ВІНОК бл. п. Олі Саранчук, членки-основательки відділу ім. Лесі Українки при Катедрі Пресв. Гройці, складаємо $10.00 на пресовий фонд журнала та висловлюємо глибоке співчуття родині Олі.

Заряд відділу ім. Л. Українки у Вінніпеґу.

НА НЕВЯНУЧИЙ ВІНОК бл. п. Олі Саранчук складаю на фонд „Променя" $5.00, а разом з тим поділяю жаль родини пок. Олі.

Теодора Гаврисишин, Вінніпеґ.

НА НЕВЯНУЧИЙ ВІНОК бл. п. Олі Саранчук, разом зо співчуттям родині покійної складаю $5.00 на прес. фонд журнала „Промінь".

Соня Пелех. Вінніпеґ.

НА НЕВЯНУЧИЙ ВІНОК на свіжу могилу бл. п. Олі Саранчук складаю на фонд журнала „Промінь" $5.00. Разом з тим поділяю жаль і смуток родини пок. Олі.

Анна Фігус, Торонто

НА НЕВЯНУЧИЙ ВІНОК бл. п. Олі Саранчук, моєї близької товаришки, складаю $5.00 на пресовий фонд журнала „Промінь". Родині висловлюючи глибоке співчуття.

Оля Завісляк, Вінніпеґ

НА НЕВЯНУЧИЙ ВІНОК, в четверту річницю смерти мого дорогого мужа бл. п. П. Ціпивника, складаю на пресовий фонд журнала „Промінь" $10.00.

Анна Ціпивник, Мелфорт, Саск.

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБКИ

В ч. 1 з січня, на стор. 18-19, в росповіді В. Ґереґи „Образи з „Гей-Сон" неправильно подане імя „Неріцький". Має бути **Перицький.**

ЯК Я ХОДИЛА НА ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКОГО ТАНЦЮ

(Замість фейлетону)

Ой, той мороз у Вінніпезі! Поглянеш у вікно і так тебе без морозу зморозить. А тут фестиваль українського танцю. Всі про це говорять і кого не стрінеш, кожний тебе питає: „Йдете на фестиваль? Хоч не хоч, а про фестиваль постійно хтось пригадував.

Та от вже надійшов день фестивалю. Сидиш собі в хаті, так затишно, тепло, неділя ж сьогодні і читаєш Понеділкові „Смішні сльозини" — смієшся і плачеш разом з автором. І чого тільки там немає! Ще хоч би одну „сльозинку" прочитати. Аж дзвонить телефон. То це справді до мене? От ще оказія! І хто б то? Відкладаю книжку, наче б вибачаюсь перед автором і беру слухавку:

„Не забудьте, що сьогодні фестиваль українського танцю в Плейгавзі. Рівно в третій по полудні. Що, холодно на дворі? Ну, що ви? Хіба ж так можна? Ви ж культурна людина. Особливо ви повинні там бути. Там ваш квиток у касі підіймете. Місце для вас зарезервоване. Там будуть сидіти всі редактори. Навіть не мусите квапитись на час, ваше місце запевнене і за номером. До побачення на фестивалі!

Що ж, думаю собі, коли шанують тебе люди, то треба знати честь і віддячитись за пошану. Це ж самі зарядчики фестивалю дзвонять...

Один погляд у вікно й якось моторошно стає. Рано ж було 40 понижче зера. Вікна он як замурувало. Але нема ради — треба збиратися і йти. А у нас у неділю автобуси черепахами ходять. Треба доброї півгодини подзвонити зубами, доки під'їде. Але їду.

А в Плейгавзі — Господи Боже! така черга як у Совєтському Союзі за хлібом аж у два ряди і також посувається як черепаха. Якось мені гей би тоскно стало, але стаю в черзі в самім хвості і пускаю свої думки самопас, а вони назад повернулись до „Смішних сльозин", які десь сиротою лежать на моїм столику в затишній кімнатці. Передумую прочитане, аж нараз галас, крик. Якихось два чоловіки випихають за плечі одного на сходи на „ґалерку", а той міцно лається, верещить.

— На ґалерку! — командують аранжери — на долішній залі всі крісла заповнені.

— Але мій білет на долині, найдорожчий! — ще згори гукає покривджений...

Войовничі аранжери займають знов свої пости — зганяти людей на ґалерку.

Одержавши свій квиток, простую до означеного місця в середнім ряді пятім від сцени. Де-де-де! Всі місця зарезервовані заповнені, але не редакторами. Сидять собі глядачі з найбільш невинним виразом на обличчях. Біля того ряду стоїть редактор „Нового Шляху" і просить крайного глядача віддати йому його крісло.

— Ось мій квиток, а це мій номер, — каже редактор.

— Ви жартуєте, добродію! Що мене обходить ваш квиток — озивається той. — Попробуйте мене викинути... Йдіть на ґалерку!

— Але ж тут преса — переконує редактор, — я ж прийшов працювати:

— Не будьте диваком! — огризається той же голос. — Хто тепер цікавиться пресою? Тут от, от дівчата вискочать танцювати, а ви мені пресу тичите під ніс. Начхать мені на вашу пресу!

Редактор розсердився, надів шапку і подався до виходу.

— Мій номер крісла сто двадцять — кажу, — прошу звільнити.

— Та що ви, пані? — озивається якась сита дама, що ледве втиснулась в крісло. І ви також преса?!

— Преса — кажу.

— От кара Божа з тою пресою. Ми вас не винуємо...

— Та що ви, — кажу — певно, що не винуєте, вам же... Хіба ж я винна, що ви сидите у моїм кріслі...

Сита пані червоніє і мовчить, оглядає порожню сцену.

Подаюся до виходу і стаю у вестибюлі. Сторожі порядку випрошують.

— Не вільно тут стояти. Йдіть на ґалерку, хоч там і нема вже крісел, але там можна стояти, а тут ні.

Повертаю свої кроки до дверей, до виходу, а тут знов халепа:

— Не вільно опускати залі, зараз почнеться фестиваль.

От напасть! Ледве вирвалась. Забула і про мороз і про вітер. Аж легше віддихнула, коли сіла до автобуса.

Що не кажіть, а Вінніпеґ таки українська столиця. Немає, мабуть ніде такого ентузіязму до українських танців, як у нашому місті. А спробуйте прийти до нас на такі імпрези як Свято Державности, роковини Шевченка або Лесі Українки, а ще більше на зустріч і доповідь

Мелянія Нижанківська

Рія

(Продовження з попереднього числа)

Владкові було жаль Рії. Він одинокий інстинктовно відчував її душевні муки. Приступив до неї дуже осторожно і погладив шорсткою долонею правдивого хлопця по головці. Щоб замаскувати зворушення,(відізвався дуже голосно та бадьоро:

— Голову до гори, Ріє, все буде гаразд. Тільки не сумуй, обітри сльози і ходи на долину, я скажу, що ти йдеш.

— Ти добрий хлопець і що б я зробила без тебе?

Владко нічого не сказав але був невимовно гордий та радий, що раз міг Рії придатися. І десь він вже зник, розкрохмалитися не годиться навіть малому хлопцеві, але якусь штуку втяти б з радощів, якусь особливу, але яку?

Наразі стрибає вділ і бере три сходи наразі, як це все і всюди роблять хлопці. На долі застає святкове зібрання. Але вона зовсім спокійна. Олесь та мама десь виходять, зістається Рія з татом.

— Ти, мабуть, того сподівалася? — звертається батько до неї. — Може тобі Олесь про це говорив, а як ні, то я тобі кажу: Олесь освідчився за тебе. Якщо ти згідна — ми тому дуже раді. Але примушувати тебе не думаємо, ти молода, ти можеш ще почекати. Але, як він тобі милий, тоді нема що й надумуватися, молодий, гарний, багатий, на доброму становищі, — ти не надто міцного здоров'я, добре буде передати тебе під опіку дбайливого мужа.

„Товариш дитячих літ" — думала Рія, — і де він подівся? Коли б удалося його віднайти — все було б простіше". — Але Рія знає, що її доля припечатана, перерішена. Тому каже спокійно та твердо.

— Так, я годжуся вийти заміж за Олеся!

Але тато трохи збентежився. Не сподівався такої довгої надуми, очікував вибуху спонтанної радости, думав, що сповняє її потаємну мрію. А тут щось не так.

— А ти добре надумалася?.. Ми тебе не силуємо.

— Так, я зовсім добре надумалася.

— Чи ти любиш його?

— Цього я сама не знаю, але він мені дуже милий.

Рія відчуває жаль до батьків і рівночасно знає, що кривдить їх. Але так хотілось би їй залишитися ще вдома малесенькою дівчинкою...

Коли входить Олесь, вона силкується на усмішку, а він дрібочку закоханий та не такий вже врочистий. Вона вітає його сердечно та терпить лагідно та покірно його осторожний та тим добрий поцілунок. З'явився звідкись і Владко, вичищений „на ґлянц" і, крадькома, щоб інші не підглянули, моргає одним оком: „все буде добре". Тим разом вони заручені і зовсім оправдано залишені на самоті. Олесь змінив свою поведінку. „Вона ще справді дітвак, не треба її застрашувати" — міркує він. „Дика киця вона, але ми її скоро обласкавимо".

— Чи ти не тішишся, що все будемо разом? — звертається він до Рії.

— Так, тішуся. — Але це виходить у неї якось так беззвучно.

— Але чому ти така сумна, невже ж ти боїшся мене? Та ж я не кусаю, я не дикий звір, ми бавились разом.

„О, це було гарно, коли ми бавилися разом" — думає Рія, — але тепер я мушу за нього заміж виходити". — Але потім міркує далі: „Але чого я боюся? Та ж це Олесь, мій Олесь, товариш дитячих літ, якого я все так дуже любила і він добрий для мене і говорить мені милі речі, він хоче бути добрим та рідним для мене, а я неотесана та дика".

— Знаєш, Олесю, — сказала, в приступі правдивої щирости. — Ми мусимо собі тепер говорити „ти" раз на все, а не так, як досі: ні сяк, ні так. Ми мусимо заключити приязнь.

Спочатку Олесь дивився, наче не розуміючи, на неї. Але потім десь затратилась безслідно вся його напушеність. Забув про все, що досі було в його життю з жінками, бачив тільки ту одну дівчинку, що хотіла давати йому приязнь. Він вхопив так справді, по дружньому, не тільки як наречений, її рученята і крикнув:

— Це прекрасно, це чудово! Ми будемо найщирішими друзями, моя ти дорогенька дівчинко, і ми будемо дуже щасливими, а я буду гордий, що матиму таку чудову та ніжну дружину. Але чи не хотіла б ти закріпити ту нашу

(Продовження на стор. 19)

якогось письменника, от тоді і крісло вибирайте собі, яке лише ваша душа бажає — наперед, посередині, збоку — де лише схочете. І от так їдучи додому, мої думки знову повернулись до Понеділкових „Смішних Сльозинок". **Н.Л.К.**

PROMIN

Vol. VII, 3 ENGLISH SECTION March 1966

"OH, GOOD ANGEL"

"Oh, good angel! I pray and weep before thee. You have revived my failing faith in the existence of saints on earth."

These thankful words are an excerpt of a letter Taras Shevchenko wrote to the woman who loved him. His friendship with this unusually sensitive and kind woman was one of the very few happy events of his otherwise unfortunate life.

Princess Varvara Repnina will always be remembered for her selfless devotion to the great poet. They met in 1843 when Shevchenko arrived at Rjahotyn, Poltava, to paint a portrait of the Princess' father, Prince Mykola Repnin. At this time Shevchenko was at the height of his career. He was no longer a serf; he had graduated from the St. Petersburg Academy of Art with distinction, and was in demand as an artist; the publication of his stirring "Kobzar" and the historical poem, "Haydamaki" brought him immediate fame. Fond of lively conversation and singing, Shevchenko was enjoying the lull before the storm. The princess at this time was 35 years old and described as "unusually slender, with huge expressive eyes." A sincere friendship developed between the aristocratic lady and the poet-artist who was born a serf. Shevchenko's welfare became her own — at this time she began her constant vigilance which lasted throughout the poet's exile.

Shevchenko did not return her ardor — no doubt their social positions in a class conscious society contributed to his reaction. However, he treated Varvara's feelings with utmost delicacy and respect. He dedicated a poem to her and called her "good angel" and "sister".

The Princess' true nobility of feeling became most apparent when she fully realized the futility of her love. There was something deeper, and perhaps saner than love, and this was her friendship. She used her influence to obtain a teaching position at the Kiev University for him; sold subscriptions for an illustrated journal, "Scenic Ukraine" Shevchenko was planning to publish; and when he was in exile she alleviated his suffering by her letters and constant attempts to obtain his freedom. The two friends met for the last time in 1858 when the poet visited her after he returned from exile.

Princess Varvara Repnina, portrait by T. Shevchenko.

While in exile, his letters to his other friends indicate that the princess was often in his thoughts. To his friend, Andrij Luzohub, he says: "I have written to Varvara Mykolaivna in care of your address — I do not know whether she received it. When you see her, ask her to write at least a single line to me. Her beautiful kind spirit often visits me in my captivity."

Shevchenko's deep appreciation is reflected in his letters to her, the excerpts of which we have translated here for you.

**
*

Orsk Fortress, 24 October, 1847.

Due to your solicitation, my good Varvara Mykolaivna, I have been appointed to the Kiev University, but on the very day of the appointment I was arrested and taken to Petersburg on April 22 (a very memorable day for me), and on May 30 they read the official confirmation —

and I was no longer a teacher at the Kiev University but a common private of the Orenburg Garrison.

"Oh, how false are our blessings,
How tested we are by fate!"

And now I vegetate in the Kirghiz steppe in the Orsk Fortress. You would surely laugh if you saw me now*). Imagine a clumsy garrison saldat (soldier), unkempt and unshaven, and oh, with a huge mustache — that would be I... It is rather funny, but the tears roll... but what am I to do? Such is the will of God!

Perhaps I have suffered too little in my life. But the truth is that most of my past sufferings in comparison with my present ones are but children's tears. It is bitter, unbearably so! And in addition to this misfortune they have most unmercifully forbidden me to sketch and write anything (except letters). There are so many new things here — the Kirghizes are so colourful, so original and so naive — they beg to be sketched. I simply go mad looking at them! The locality here is dismal and monotonous: the modest rivers, Ural and Or, the naked grey hills and the endless Kirghiz steppe. Occasionally the Buchar camel caravans which rock in the distance like ocean waves enliven the steppe and doubly aggravate my melancholy grief. Sometimes I leave the fortress and go to the caravansary or the "trading post" where the Buchars usually pitch their multi-coloured tents. How slender these people are! What beautiful heads (they are a pseudo — Caucasian tribe). There is dignity in their behaviour without a slightest trace of arrogance. If I were only allowed to sketch I would send you so many new and original drawings... but what can one do? To look and not to sketch — this is the suffering only a true artist understands. ..... It is already more than half a year since I have had word about our unfortunate new literature. I therefore ask you, my good Varvara Mykolaivna, please send me Hohol's "Letters to Friends".. also, if possible, send "Readings of the Moscow Archeological Society, edited by Bodjansky. I could really send for these myself, but... Please send these, Varvara Mykolaivna and I will be sure to receive them. God will reward you for this good deed. ... my love and regards go to all your family. Farewell, I wish you the best of everything. Occasionally think of the ill-fated T. Shevchenko.

**
*

Orsk Fortress, 1848, 25 Jan.

I have been reading your letter during the past thirteen days — in fact, I have already memorized it. Only today I found time and place (in the barracks) to answer it, my good-hearted and noble Varvara Mykolaivna. I seem to awaken from a dream each time I receive a letter from anybody who has not forsaken me. Your letter especially transferred me from the dark barracks to my native land and your beautiful Yahotyn. What delightful pleasure to dream of those who think of me, although these are very few! Fortunate is he who is content with little — and now I belong to the most fortunate. Conversing with you I celebrate January 25 not as lavishly as in days gone by but so quietly and so happily as I have never had before. I am thankful to you for this happiness and to Hlaphira Ivanivna. May God bless you both; write as often as time permits. Prayer and your sincere letters will best help me to bear my cross. .... My present illness, scurvy, worries me. They say that it is raging wildly and terribly in the steppe. Let us substitute our despair with hope and prayer! I used to see in nature, both animate and inanimate, the most perfect picture, a masterpiece. But now it seems that my eyes have changed. I see nothing — no lines nor colour. Has this feeling for beauty died forever? But I used to cherish this feeling so! ...

**
*

14 November, 1849, Orenburg.

A few days ago I returned from the Kirghiz steppe and the Aral Sea to Orenburg, and today Lazarevsky told me the contents of your letter, where you, in the name of all goodness, beg me to give you news of myself. No one knew where I lived during the past year and a half. I have not had the opportunity to correspond with anyone. Mail came only twice a year, but I have not been able to be at the fort at that time. So here is the reason. May God forbid you to think that I could forget you, Varvara Mykolaivna! I have very often thought of you in my loneliness, of Yahotyn and our pleasant and quiet conversations. So little time has elapsed, but how many things changed, especially with me! You would not recognize the old madly enthusiastic poet in me now. ..... Imagine! during the past three years not a single idea nor an inspired thought — prose and more prose... **Translated by Olenka Negrych.**

---

*) The Princess answered, saying, "No, I would not laugh — I would weep if I were to see you now, and I would ask God to grant me the eloquence to cheer you, to raise your spirit above your bitter fate, and to mitigate your grief".

UKRAINIAN THEATRE GROUP PRESENTS PASSION PLAY

The Ukrainian Theatre of Winnipeg opens the Lenten Season with a religious drama "Crucify Him", to be held March 3rd, 4th and 5th, at the Playhouse Theatre.

This play marks the third active year for the Ukrainian Theatre Group... which began with the Ukrainian opera "Marusia" in 1963, followed in 1964 with operas "Natalka Poltavka" and the very popular "Cossacks in Exile". In the spring of 1965, the group ventured into comedy and drama presenting the comedy-farce "Charley's Aunt" in the Ukrainian Language.

The cast of "Crucify Him" is a group of talented young artists from within the Ukrainian Community of Winnipeg and includes:

Sophie Yaresko as Judith; Irene Kruk as Miriam; Stephanie Lesyk, Magdalene; Tania Murenko, Veronica; Lesya Waschyshyn, Hatta; Adeline Kereliuk plays Our Lady; Nestor Galarnyk, Judas; Semey (The Devil) is played by Bohdan Senyskiw; Avessa, Larry Burdenny; Joel, Jerry Sereda; Sylvester Uchacz is Caiphas; Orest Levytckyj, Pilate and The Angel Gabriel is played by Yaroslaw Buchynsky; Afra — Nadia Kostyshyn; and Claudia — Luba Kostyshyn.

The drama is set at the time of Christ and opens with His triumphant entry into Jerusalem on Palm Sunday. It progresses with His passion and death until Easter Sunday, when the Angel Gabriel announces the Resurrection of Our Saviour.

Cecil Semchyshyn, Artistic Director of The Ukrainian Theatre will produce and direct this play. Costumes designed by Maryka Gawron and sets are by John Harris. Make-up will be by Nadine Kelly.

Shortly after the presentation of "Crucify Him", the Ukrainian Theatre is planning to open a Theatre School for talented youngsters. This school will include the teaching of acting (in the Ukrainian Language), Ukrainian dancing and singing, using guest lecturers and workshop methods. Admission to the school will be via selection through auditions which will be open to young Ukrainian Canadians.

Проєкт курсів навчання української мови

В останнім обіжнику Союзу Українок ч. 2 читаємо конкретно випрацьований проєкт у навчанні української мови для дорослих. Проєкт опрацювала освітня референтура Союзу Українок Канади, головою якої є д-р Ганна Янішевська. Такою формою курсів можна охопити найдальше віддалені осередки — охопити українських молодших матерів в наших родинах. Бож, щоб українською мовою говорили діти, нею найперше мусять говорити самі мами, знати цю мову, вивчати її. Ось і ця форма навчання, яку рекомендує д-р Ганна Янішевська.

„Закликаємо відділи Союзу Українок Канади започаткувати систематичні курси української мови для дорослих. У місцевостях, де тяжко знайти фахову силу для ведення курсів, поручуємо користуватися книгою проф. Яра Славутича. „Conversational Ukrainian". Цей підручник складений так, що його можна вивчати самому, або групою, без фахової вчительки, чи вчителя. Вистачає, коли одна з членок, що має добру вимову та пересічне знання української мови, перебере провід курсу. Тексти писані англійською мовою, може читати інша членка, що має добру англійську вимову. Так гуртом заохочуймо одна одну удосконалювати наше знання української мови." Крім того підручника, централя Союзу Українок рекомендує такі книжки: Українська граматика в англійській мові, Українсько-англійський словник, Англійсько-український словник, Словник наголосів української літературної мови, Правописний словник, Граматика української мови. Згадані підручники можна купувати в українських книгарнях.

Кілька днів тому, ми одержали вістку, що такі курси, започатковує в себе відділ ім. Лесі Українки в Давфині, Манітоба, як спробу в їх дальшому розвитку. Бажаємо успіхів. Хто наступний?

ДО РЕФЕРЕНТОК І ЧИТАЧОК „ПРОМЕНЯ"

Ще раз просимо звернути увагу на те, що з днем 1-го січня 1966 року, ціна на передплаті журнала була піднесена на $4.00 в Канаді, а $4.50 за границею. Просимо Вашу передплату висилати по новій ціні. Щиро дякуємо. — Адміністрація.

ЗРОЗУМІВ

— Дехто розуміє під словом „культура" наявність краватки і зубної щіточки. Це неправильно, цього мало.

— Певно, що мало. А гребінець, а дзеркало, а деколон?

РІЯ

(Продовження з ст. 14)

приязнь, те все, що ми колись переживали і що тепер переживаємо, поцілунком? Але ти сама, з власної волі, поцілуєш мене, не хочу лякати своєї полохливої сарни з тими великими, вічно заляканими очима. Згода?

За те, що він так, а не інакше до неї говорив, полюбила його відразу і наново, бо, властиво, вона все була глибоко прив'язана до нього, але як прийшов такий змінений до неї, не знала, що й думати про себе і про нього. „Але тепер все буде добре", як віщував Влодко. Не страшно буде поцілувати його. Спочатку подала йому свою ручку і вони наче звіталися наново, а потім приступила усміхнена до нього, стала на кінчики пальців і обняла його кріпко за шию та міцно і щиро поцілувала. Стільки невимовного довір'я було в тім її жесті, стільки правдивої жіночости та відданости, що Олесь, потрясений до глибини, не важився рушитись, не смів бути собою і прийняв той поцілунок як чудовий подарунок як цінний скарб та обіцяв собі в душі берегти те ніжне та крихке сотворіння від твердостей та погані в житті.

Дуже швидко після того вони побралися.

Зачалося в Рії нове життя. Властиво назверх все було в найкращому порядку. Добре вишколена прислуга зайнялася всім, навіть направою білизни та церованням панчіх, чого Рія потаємно найбільше боялася. Але встрявати в її царство Рія не посміла. Олесь був справді добрий господар. Всім зайнявся, все запорядив, все купив. А як вона пробувала іноді, то тут, то там, виявити свою волю активно, зайнятися домашнім господарством то казав їй: „Ти того не вмієш, ти то зіпсуєш, ти того не потрапиш зробити". Тому з часом почала вона нудитися і тужити за домом своїх родичів, в якім не видавалася собі такою вже безпотрібною істотою, як тут. Фортепіянової гри Олесь не любив, на концерти чи до театру вони не ходили. Грала тільки тоді, як Олеся не було вдома, а так не важилася, щоб його не дразнити. Вона почала рішучо боятися того професорсько-виховавчого тону, якого тепер вживав Олесь супроти неї. Але іноді, спрагнена сонця та тепла, закидала йому по давньому руки на шию, щоб його привітати. Але він не розумів, що вона мерзла коло нього та жебрала за любим словом. Він був так страшенно зайнятий собою і своїми справами, що й не бачив гаразд її. Зате дуже часто картав та сердився на неї. Але чим більше вона старалася догодити йому, тим більше він лаявся. Згодом вона стала несмілива та затуркана і не важилася відзиватися в його приявности, а як безрадно водила ввесь час за Олесем очима, чи тепер може вже вдоволений із неї. І так зле, і так не добре. На ім'янини Рія віддавна тішилася, бо була ще така дуже молода і не могла затратити всю радість із себе. Вдома це було завжди справжнє свято. Але тепер? Вона дбайливо накрила стіл, прикрасила його квітами. „Зайвий видаток" — сказав би Олесь —і чекала. Питатися, куди Олесь йде і коли верне, не сміла. За це Олесь дуже гнівався, отже ж чекала терпеливо, бо мала багато часу і в чеканню полягало тепер все її життя. Він прийшов свіжий, оживлений та гарний, назвав її „жіночкою" та „кіцею", побажав бездумно, щоб позбутися немилого обов'язку, та подав подарунки — намисто та помадки. Намисто було дійсно дуже дороге, але від нього віяло холодом на душу Рії. Як би був квітів приніс, тільки за пару грошів, або нічого, тільки декілька добрих слів подарував... А так...

Олесь рішив іти на дансінґ. Це в дійсності відбувалося так, що Олесь танцював, а Рія сиділа сама при столі, з огляду на слабе здоров'я не вільно їй гуляти. Мусіла чекати, аж він набавиться досхочу і підуть додому. Раз трапилася прикра сцена. Хтось підійшов до неї, та зрадив у великій тайні, що Олесь буцім то стрічається частіше з фордансерками. Рія стиснула міцно своє серце в обох п'ястуках і відповіла зовсім рівнодушно:

— Це не новина для мене, це діяється за моєю згодою. І чи то такий вже прогріх трохи повеселитися?

Але одного дня зайшла велика зміна в життю Рії. Сиділа оттак вдома і старалася не роздумувати над нічим, але капосні думки так і насувалися і мучили. Книжка випала з рук на землю. Вона не підняла її. Але нагло дзвінок... Треба відчинити — дівчини нема вдома. Перед нею пан. Показується ,що це добрий друг Олеся. Він ясноволосий, ніс дрібочку кирпатий, але мав чудові, добрі очі, від яких стає сонячно на душі. В них стільки ясности й тепла, що Рія відразу загрілася душею. Вона всміхнулася до нього, як уже давно не всміхалася. Він хотів дочікуватися Олеся і вони гуторили разом, сидячи в кімнаті.

—Ви граєте на фортепіяні, пані добродійко? — запитався, побачивши приготовлені на фортепіяні ноти.

— Мушу зі встидом признатися, що дуже не досконало. Але саму музику я страшенно люблю.

— Любити і не буваєте на концертах?

— Олесь не дуже цінить музику, а я сама не зважуся.

— Це зміниться.

— Як то зміниться?

— Я буду вас провадити на концерти, якщо дозволите...

— А Олесь?..

— Я з ним побалакаю.

Олесь застав їх на оживленій розмові на музичні теми. Приятель все полагодив якслід. Олесь згодився, що Рія ходитиме на концерти з Івасем, його приятелем. Тоді Рія, забувши всю свою осторожність та свій страх, обняла Олеся кріпко та поцілувала його. А він стояв розгублений, і чомусь стало йому соромно, і сам не знав, чому.

Рія тепер частіше сміялася та радувалася. Слухати музики це було все наново найкращим переживанням для неї, ще й до того в товаристві такого освіченого та доброго провідника та приятеля, як Івась. Кожного разу діставала квіти і кожний раз щиро радувалася ними.

Одного разу вийшли з опери. Сніг падав великими платками і блистів у світлі лямп, мов тисяча дрібних зірок. „Щось станеться, щось станеться" — думала Рія неспокійно, і не знала, що саме. Чи хтось торкнувся її плаща устами, чи їй тільки так здавалося, що Івась? А може воно дійсно так було.

— Артистка була справжня красуня, — сказала оттак собі, аби тільки перервати мовчанку.

— Для мене існує тільки одна жінка на світі, а це є ви, Ріє! — І от воно те, чого боялася.

— Але ж я заміжна жінка, як ви можете кохати мене?

— Це діється мимо моєї волі. Ви нещасливі, Олесь вас не доцінює, не розуміє, розійдіться з ним, станьте моєю дружиною!..

— Що вам, хто вам сказав, що я нещаслива? І чому ви зачали про кохання? Тепер наша гарна дружба невідклично минула.

— Але ж, чи я можу за те, що обожаю вас і хотів би попросту на руках носити...

— Мовчіть, ні слова більше. Між нами все скінчене! — і нагло дітвак-дикунчик відізвався у ній повною силою — пігнала, мов опарена, не попрощавшись.

Івась стояв розгублений, стривожений, сумний та дивився їй в слід.

Опинилася в своїм помешканні, сама не знала як. Олесь був дома — яке дивне диво, — та чекав на неї. Вона завстидалася, почервоніла, хотіла на силу здержати сльози, але це їй не вдалося. Сльози лилися сами.

— Біднятко моє, що тобі сталося? (Чи це Олесь сказав такі милі слова?)

Роздягнув її з плаща та капелюха, посадив у глибокий фотель та почав своєю хустинкою витирати її сльози.

— Чого ж ти так розплакалася? Ну, годі, годі, та ти ціла тремтиш! Він взяв її руки в свої долоні, а тепло від нього розлилося по цілій її душі.

— Та... бо... Івась мене любить і... і між нами все скінчене.

— Він тебе любить і між вами все скінчене?.. Як це маю розуміти?

— Та так, як кажу: наша добра приязнь з ним скінчилася...

— А тобі жаль?

— Та трохи жаль.

— А йому?

— Йому дуже жаль.

Від того часу вже щось нуртувало в Олесеві та не давало йому спокою. Розвезений життям, жінками, він призвичаївся до якоїсь самопевности, яка властиво була чужа його правдивій натурі. І зовсім нагло він усвідомив собі, що він уперше в житті кохає і то... свою власну дружину. І стало йому страшенно соромно, що взяв так бездумно таку молоду та гарну людину і досі не дав їй нічого взаміну за її щирість та любов. Аж тепер усвідомив собі гаразд свій прогріх і боявся, так, дуже лякався, чи Рія ще кохає його.

Рія вже перестала плакати і дивилася так дуже уважно на Олеся. Вона відчувала інстинктом жінки якесь нове, сонячне тепло в ньому і стало їй так добре, так ясно на душі, як ще ніколи в їхньому спільному житті.

— О, ти знову квіти купив і такі, як я люблю. — Рія вся засяла з радости. Укладає уважно, зосереджено, дбайливо, квіт за квітом, у флякон. А Олесь дивується, що такою марною дрібницею можна стільки радости справити. Але щось Олесь має на серці. Він мнеться, ніяковіє, остаточно видобуває з себе такі слова:

— Ріє, правда, ти любиш ходити на концерти?

Вона дивиться на нього так дуже уважно.

— Так... Чому ти питаєш?

— Бачиш, то так... з Івасем непорозуміння, а самій не годиться. Може б ми так разом?...

— Але ж, Олесю, це було б чудово! Але ти не любиш музики.

— То ти навчиш мене любити її

ЗВІТ ПРОВІНЦІЯЛЬНОГО З'ЇЗДУ СХІДНОЇ КАНАДИ

Провінціяльний з'їзд Союзу Українок в Східній Канаді відбувся спільно зо з'їздом ТУС і СУМК 9 і 10 жовтня, 1965 в Оттаві в залі Української Православної Церкви Успіння Пресв. Богородиці.

Сесію Союзу Українок Канади відкрила голова пров. екзекутиви пані Таїсія Бевш молитвою. Повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою вшановано членок, що відійшли у вічність.

До президії увійшли: п. Калина Сакалюк, заст. голови Союзу Українок Канади, д-р Ганна Янішевська, культурно-освітна референтка Союзу і доповідачка, п. Софія Степанюк з Лондону, Онт., членка дискусійного панелю, панна Стефанія Олійник, кор. секр. п. Ірина Мушка, голова відділу Союзу в Оттаві, добр. Софія Сенишин.

Вибрано комісії: номінаційну — п. Анна Євчук, п. Юлія Никифорук, п. Єлисавета Охітва, п. Юстина Гайовська і п. Маруся Романко; резолюційну — п. К. Сакалюк, др. Г. Янішевська, п. Софія Степанюк. Секретарками з'їзду обрано пань: Михайлину Нему й Євгенію Загурак.

Пані Анна Євчук вшанувала голову пров. екзек. п. Таїсію Бевш квіткою від урядниць екзек. і всіх учасниць з'їзду, а панна Ст. Олійник вшанувала тим же способом голову місцевого відділу п. Ірину Мушку. За певний труд кореспонд. секр. панни Стефанії Олійник та безкорисну посвяту для успіху в зв'язках екзек. з відділами п. Євгенія Загурак привітала її квіткою від всіх присутніх з днем її уродин і всі відспівали їй „Многая літа".

Після згаданих формальностей, включно з читанням протоколу з минулорічного з'їзду, звітувала голова екзек. п. Т. Бевш. Привітала з'їзд, делеґаток, гостей, а між ними присутню п. Зазуляк з Сарнії і зокрема п. К. Сакалюк, що репрезентувала центральну управу Союзу Українок на місце голови п. Анни Токарик, яка відбула організаційну обїздку відділів у Саскачевані. Подякувала членкам екзекутиви за співпрацю в роках її головування. В порозумінні з урядницями і при повній співпраці кор. секр. панни С. Олійник вона відвідала відділи в Скарборо, Ґримсбі, Оттаві, Лондоні (Онт.), два в Гемилтоні при окремих оказіях і в Лонґ Бренч, Найаґара Фалс та Ст. Кетеринс з нагоди храмових свят. Приготовлено чайну гостину з перекускою для делеґатів і гостей в навечер'я загального з'їзду Союзу Укр. Самостійників 1965 р. в Торонті. Відбувся окружний з'їзд Союзу Українок на Східну Канаду в Лондоні. На з'їзді проводила дискусією панелі п. А. Євчук. При екзекутиві працює комітет музею народного мистецтва під головуванням п. Іванни Вахни. Пані Марія Іванець з Брентфорту заступала провінціяльну екзекутиву на річних зборах (конвенції) Провінціяльної Ради Жінок в травні в Лондоні, де вона дала звіт нашої праці і напіврічних зборах зарядниць згаданої організації в листопаді. Про вислід тої участи, пані М. Іванець обширно звітувала на однім з наших засідань. Пров. екзекутива жертвувала 100 дол. на Інститут св. Володимира в Торонті і дала нагороду студентові на літніх курокремих оказіях і в Лонґ Бренч, Найаґара Фалс та Ст. сач українознавства в оселі „Київ". Українська Енциклопедія в англійській мові за редакцією Володимира Кубійовича.

Звіт рекордової секр. п. Люби Янкович прочитала п. І. Мушка, а фінансовий дала членка контрольної комісії п. Марія Іванець.

Звіт кореспонд. секр. панни С. Олійник: Провадила переписку з відділами Союзу Східної Канади, яких маємо дванадцять. Всякої переписки протягом року вислано і роздано (програми на з'їзді і конференції) 396 примірників.

Пані К. Сакалюк привітала з'їзд від центральної управи Союзу Українок Канади, з'ясувала намічені пляни праці нашої організації в цілому, висловила признання провінціяльній екзекутиві, за її старання бути в зв'язках з відділами та голові музейного комітету п. І. Вахні за повну посвяти працю.

Звіт музейного комітету предложила голова п. І. Вахна. Музений комітет має свій окремий фонд і завдяки цьому мав змогу придбати ряд цінних експонатів. Серед них відзначаються ляльки в народних строях ріжних більших округів України, які помогли нам зробити членки поодиноких відділів, з виставки тих ляльок та інших музейних речей в Торонті ми збагатили нашу касу.

Після звітів та дискусій над ними, п. М. Іванець в імені контрольної комісії висловила признання членкам провінціяльної екзекутиви за проробленну працю.

Слідували привіти і звіти делеґаток відділів, в яких порушено було цікаві і часом болючі місцеві проблеми. Зарепрезентовані були такі відділи: Брентфорд — Лесі Українки — Марія Іванець, Ґримсбі — Княгині Ольги — добр. Надія Метулинська, Гемилтон — Лесі Українки — Марія Пилипяк, Лонґ Бренч — Софії Русової — Юстина

— За таке слово мушу тебе поцілувати, — і вона зависла йому на шиї, наче милий дітвак, якому зробили велику радість.

Коли Олеся не було вдома, Рія та кіця особливо безжурно гасали по кімнатах. От і тепер у руках в Рії шнурочок, а клубочок тягнеться по землі, а за ним вганяє котеня. І так вони вбігають в Олесеву кімнату, а там Олесь. А вони думали, що його вдома немає. Перший відрух — тікати щодуху, як колись, дитиною. Але Олесь просить очима залишитися... Зістаються... Вона бере кіцьку на руки і гладить її бездумно, а сама тремтить. Чому властиво — не знає. Олесь також гласкає кицю і вмить їх руки стрічаються, наче вперше в житті. Як мало вимагав Олесь тепер від життя. Ввесь сенс його існування в тій кімнаті, а його долею кермують ті малі ручки, що саме ось їх піймав. І не хотілося довше мовчати, хотілося сказати все і просити вибачення. Рія подивилася йому так міцно-міцно в очі і ввесь гарт, уся міць її душі були в її очах. А ті очі такі глибокі-глибокі... Вони тулилися до себе так ніжно, так страшенно обережно, наче боялися зломити щось дуже тендітне та крихке, а таке миле-миле. Олесь побачив у них на дні себе, побачив її золоте, маленьке серденько, яке ніколи не переставало битися для нього.

СВАТАННЯ НА УКРАЇНІ

Живучи в Канаді, українці вже багато затратили зо своїх традицій. І щоб їх відобразити, пізнати, мусимо звертатися до книжок, в яких описано в більшій, чи меншій точності культ певного обряду.

Тепер осінь і крім традицій святкування „Закінчення осінньої вулиці", Свята Покрови, Свята Михаїла, Свята Бабів та Дідів, або Дмитрівська субота найбільше кольоритними традиціями були сватання і заручини. Це був одинокий час, коли це все відбувалося, бо вже ані не готувалися до сівби, ані не збирали врожаю.

На Україні весілля відбувалося переважно осінню. Всі польові роботи закінчились. На вулиці збиралась молодь, посеред села напередодні неділі чи свята. На вулиці молодь знайомилась між собою, співала пісень, як також відбувались різні гри та танці.

Весілля на Україні складається з трьох моментів, сватання, заручини і весілля.

Коли хлопець домовився з дівчиною, яка йому сподобалась, він просить своїх батьків, щоб дозволили слати до неї старостів. Старости, це слово походить з давніх-давен від слова старійшина, старший в роду — він дозволяв голові родини шукати для юнака дівчину. Від слова старійшина залишилась у нас назва й роля староста.

Батьки хлопця запрошують двох старостів. В старости обиралися люди розумні, дотепні, балакучі та хитрі. Обов'язком старостів було умовити дівчину піти заміж за їх парубка, а також домовитися з батьками дівчини, щоб дали добре придане — віно.

Старости, перед тим, як йти сватати дівчину, докладно розвідували про стан здоров'я хлопця, як також розвідували побічно й про дівчину. Ці вимоги ставили теж і батьки дівчини. Коли старости приходили з парубком до дівчини, то на них уже ждали батьки дівчини, але були й такі випадки, що старости приходили зовсім несподівано. Ані дівчина, ані батьки не сподівалися їх. В такому випадку, часто не віддавали батьки своєї доньки. Мусіли розвідати про хлопця, або просто казали, що наша донька ще молода, нехай підросте.

Коли старости йдуть до дівчини, то з ними йде й парубок. Старости повечерявши (старости переважно ходили по заході сонця) всі сідали на лавці перед дорогою, а за хвилину вставали. Батько й мати клали під пахву сина по хлібині й виводили його в сіни. Тут він віддавав хліб старостам. Старости несли хліб аж до хати дівчини. Інколи старости несли одну хлібину

Гайовська, Оттава — Лесі Українки — Ірина Мушка, Торонто — Св. Ольги — Марія Фролов, Торонто — „Тризуб" — Стефанія Олійник, Віндзор — Лесі Українки — Ольга Торошенко, Лашін (Кве.) — св. Ольги — Тетяна Клемба, Монтреал — „Доньки України" — Михайлина Нема, Монтреал — Ганни Барвінок — Ольга Бурак. Письмові привіти відділів: Наягара Фалс — „Доньки України" — голова Анаст. Погранична і секр. Ольга Бішоп, Гемилтон — „Калина", Монтреал — Лесі Українки — В. Канарийська і М. Степова. Відділи зложили на організаційний фонд 132 дол.

Від номінаційної комісії пані Юстина Гайовська предложила з'їздові склад пров. екзекутиви: Т. Бевш, уступаюча голова — Анна Євчук — голова; Одарка Смельська — 1 заст. голови, Юстина Гайовська — 2 заст. голови, п. Енда Павлик — 3 заст. голови, Галя Слюзар — кор. секр., п. Стефанія Олійник — рек. секр. Анна Фігус — касієрка.

Референтки: Марія Іванець — організаційна, (панна) Віра Шевчук, культурно-освітна; Теофіля Дяковська — журнала „Промінь", представниця до Інституту св. Володимира — Марія Колодій. Музейний комітет: п. Іванна Вахна, голова, Оля Карманін, секр., Меланія Буряник — касієрка, Пулхерія Мошук — дорадча членка. Окружні представниці на пров. Квебек: Михайлина Нема і Євгенія Загурак. Контрольна комісія: Марія Колодій і Анна Романко та панна Клавдія Коропецька.

Уступаюча голова привітала склад новообраної екзекутиви, окремо голову пані Анну Євчук та побажала найкращих успіхів праці в організації.

В неділю на Богослуженні співав хор під управою невтомного, любителя співу п. Івана Токарика, „Отче Наш" сольо пані І. Мушки милозвучністю голосу і легкістю виконання полонив увагу присутних гостей. Спільний смачний обід приготовили членки церковної громади під керівництвом пані Мех. При обіді промовляв о. д-р С. В. Савчук, а після обіду була дискусія панелю в складі: предсідник д-р Улас Даркович, дискутанти — о. Василь Сенишин, пані Софія Степанюк і п. Нестор Воронюк. Тема панелю „Роля батьків і молоді в організації" викликала серед присутної численно на залі молоді жваву дискусію.

На концерті увечорі співав спільний СУМК-івський хор під управою п. І. Токарика. Головну доповідь на концерті виголосила д-р Ганна Янішевська на тему „Наша майбутність в Канаді та наші завдання тепер".

В понеділок відбулася прогулька і оглядини столиці Канади.

Мала українська православна громада в Оттаві своєю теплою гостинністю викликала в учасників з'їзду глибоку вдячність, щире признання і подив за їх працю. Вони постаралися примістити у своїх гостинних домах СУМК-івську молодь, що приїхала з Віндзору, Гемилтону, Торонта, Ошави, Монтреалу, Грімсбі, Брентфорту, Судбори, Лонг Бренчу і Лашін.

На прощання від учасників з'їзду, кличемо „Щасти, Вам, Боже!"

Секретарки з'їзду

і пляшку горілки, або старости хліб, а молодий горілку. Мати на дорогу посипала сина вівсом. Поки старости з сином не вийдуть на дорогу, двері в хаті та ворота на дорогу не зачинялися.

Старости прийшовши до хати дівчини, за звичаєм стукають три рази в двері. І аж за третім разом, господарь відчинає двері і просить старостів до хати. Ввійшовши в хату, старости моляться Богу Святому і кланяються хазяїнам. Господарь відразу питається: А що ви за люди, звідкіля і за чим вас Бог приніс? Перше всього дозвольте вам поклонитися, і добрим словом прислужитися, каже старший староста. Не познущайтесь вислухати нас і коли буде теє, то ми й оннеє, а коли наше слово буде не влад, то ми з своїм і назад. А що ми люди чесні і без злої науки, то от вам хліб святий у руки.

Господарь взявши хліб, поцілував і положивши на стіл край свого хліба, каже:

„Хліб святий приймаємо, а вас послухаємо". А відтак запрошує старостів сідати. Старости сідають, а господарь питається, з якого ж царства чи государства?

Старший староста каже: „Ми є люди німецькі, а йдемо з землі турецької. Ми собі ловці — молодці. Раз, в нашій землі випала пороша. Я й кажу своєму товаришу: „Чого нам дивитись на таку шквирю, ходім шукати всякого звіря." І пішли. Їздили, ходили та слідили і нічого не получили. Назустріч нам, якраз їде на вороному коні оцей князь (показує на хлопця, а він встає і кланяється батькам). От після зустрічі він говорить: „Гей ви ловці-молодці чи не могли б мені допомогти в біді?" Ось якраз я бачив куницю, а трохи чи не красну дівицю! Чи не могли б ви мені її зловити? Нам ловцям-молодцям тільки того й треба. Пішли ми по слідам, по всім городам. Всі царства-государства обходили й ніде її не зловили. Тут опять упала пороша, ми ловці молодці давай ходити, давай слідити, а сьогодні рано встали й на слід напали. Пішов наш звір та й до вас у двір, а з двора до хати, от ми й бажаєм його піймати. А це була куниця — у вас у хаті красна дівиця. Нашому слову кінець, а ви зробіте нашому ділу вінець! Віддайте нашому князю, вашу красну дівицю".

Відмовлення було так: „Спасибі вам ловці-молодці за вашу працю, а куниця в наш двір не забігала. Підіть пошукайте по сусідах-"

Коли батьки молодої згоджувались віддати доньку, то батько кличе жінку й дочку, щоб порадитись. Дочка ввійшовши в хату стає по звичаю коло печі і колупає пальцем. Батько каже старостам: „Бачите ловці-молодці, що ви наробили, мене з жінкою засмутили, а доньку засоромили." А далі, хліб святий приймаємо, доброго слова не цураємось, а щоб ви нас не порочили, що ми перетримуємо куницю, красну дівицю, так ми вас пов'яжемо й тоді все добре скажемо. Дочко! Прийшла й наша черга до прикладу говорити, годі тобі піч колупати, а чи не має чим отсих ловців-молодців пов'язати? Дівчина далі колупає піч, бо ще не був час їй відповідати. Тоді мати звертається до неї й каже: „Чи чуєш дочко, що батько каже?" Іди ж іди та неси рушники, щоб пов'язати отсих ловців-молодців.

Дівчина виносить на дерев'яній тарілці навхрест покладених, два гарно вишитих рушники і кладе їх на хлібові святому, а сама стає перед образом і молиться, а відтак кланяється батькам тричі й цілує їх в руку. Дівчина підносить рушники старостам. Старости кланяються їй, беруть рушники й кажуть:

Спасибі батькові й матері, що своє дитя рано будили й доброму ділу учили. Спасибі й дівочці, що рано вставала, тонко пряла, й такі гарні прегарні рушники придбала. Відтак пов'язують один одному рушники через плече.

Старший староста каже: „Робіть же діло з кінцем, тепер розвідайтесь з князем молодцем!"

Мати каже: „Ану доню принеси оту хустку, що ти на неї по пятінкам заробляла, бо тепер на тебе пеня напала, треба її зв'язати!"

Дівчина виносить гарний шовковий платок і в'яже хлопцеві до пояса. Він кидає їй дуката.

Відтак старший староста каже посватаним, щоб кланялися батькам, три рази. За третім разом батько дає молодятам певну науку, щоб шанувалися.

Сватання не відбувалося однаково. В окремих місцевостях було простіше в інших складніше, але основа одна й та ж.

Анастасія Міненко.

Про Вишивані Вечерниці

Прошуміло вже гуляння,
Славні Вечерниці,
Заплакали, заридали
Тяжко молодиці.
І чому ж то так не сталось, як ся говорило,
Як я сукню вишивала, мріяла тужливо,
Про ті оплески чудові, першу нагороду,
А тут нараз, ні се, ні те, хоч скачи у воду.
Щоб не було в вас незгоди,
Плачу крику, бурі,
Ідіть в танець у вишивках
Але вже без „жюрі".
Тоді зникне ворожнеча
Як сніжок вторішний,
Бо не бреше, правду чеше,
Ваш Грицько безгрішний.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

ПОРТРЕТ

Вишиваю я портрет.
Чий портрет?
Це секрет.
Вишиваю та й боюся:
Чи вдадуться пишні вуса,
Та ще брови нахмурені,
Та ще очі зажурені?..
Чи знайду я гарний колір
І на шапку, і на комір?..
А як вишию — тоді
Хай стоїть на видноті
В нашім домі світлім, новім,
У віночку рушниковім.
Хай він дивиться, дідусь,
Як я грамоти учусь.

Дмитро Куровський

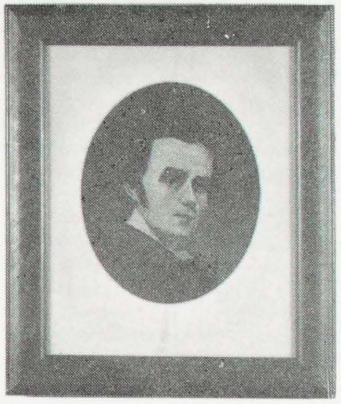

ЗАЦВІЛА В ДОЛИНІ

Зацвіла в долині
Червона калина,
Ніби засміялась
Дівчина-дитина.
Любо, любо стало,
Пташечка зраділа
І защебетала.

Почула дівчина
І в білій свитині
З біленької хати
Вийшла погуляти
У гай на долину.

Тарас Шевченко

ХТО, ХТО ЗАХОВАВСЯ?

Килинка сказала:

— Ходімо по журавлину!

— Журавлину? — здивувався Тимко. — Взимку? Та на болоті ж сніг!

— Ну то й що?

— Гав-гав! — закрутився Жук. — І я з вами!

Прибігли на болото. А навколо — самий сніг, біло-біло...

Тимко стрибнув на купину, жартує:

— Ой, смачна журавлина!

— Гав-гав! — підхопив Жук. — Ой, смачна!

Стрибнув Тимко знов, послизнувся і — бух у сніг. А звідти — хур-р!.. хур-р!.. — мов заметіль, знялися куріпки.

— Держіть їх! — заволав Жук.

Та де там! Полетіли куріпки.

— Вони тут ховалися, — сказала Килинка. — Під снігом тепло. А їли... Глянь-но!

Нахилився Тимко — а в снігу ягідки червоні...

— Журавлина!

Л. Шиян

БРАТІК І СЕСТРИЧКА

Легенький вітрець колихав зелений заквітчаний степ. Блакитні дзвіночки, волошки, королевий цвіт ніби змагалися своєю красою перед ніжною квіткою брат-і-сестра.

Ранішнє сонце сушило чисту росу на зелені, яка мінилась під промінням дорогими самоцвітами. На чистому, прозорому пахучому повітрі легко дихалось братові й сестрі, що, побравшись за руки, перетинали довгі гони.

Праворуч від дороги виблискувало дзеркало річки, а вперед, скільки око сягало, простягся степ і степ без кінця, без краю. Десь на небі дзвенів жайворонок. Тарас дивився вгору, але пташки не бачив. Жайворонок спускався нижче, нижче, співав голосніше і сів на могилу.

— Як тут хороше, Катрусю! І небо тут не таке, як у селі... І повітря запашне...

Катря сіла на межі. Навколо неї сокирки, польові маки, пахучий чебрець. Тарас бігав по степу, рвав квіти і носив сестрі, а вона плела віночок.

— Катрусю, що це за квітка?

— Це брат-і-сестра.

— А чого так звуть її?

— Братік любив сестру, і вони обернулись у квітку, щоб завжди бути вкупі.

Тарас ніжно погладив сині і жовті листочки квітки.

Д. Красицький

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

ФОРТ ВІЛЛІЯМ, ОНТ.
Відділ Доньки України

Річні збори тов. відбулися 4-го грудня 1965 року у домі пані Ольги Михайлишин. Предсідницею була пані К. Пахолків, секретаркою пані О. Ковальчук. Слідували звіти урядниць з діяльности т-ва: За рік відбулось 6 місячних зборів, один освітній вечерок, роковини Лесі Українки, висвітлювання фільми з подорожі по Европі, одно засідання, чай з показом моди капелюхів і прощальний вечір для членки.

Відділ жертвував на журнал „Промінь", Колегію св. Андрея, Тов. Просвіти, Тов. поборювання рака й інші.

Членкині колядували на Різдво. Передплачуємо „Український Голос" і журнал „Промінь" до Онтеріо Госпітал. Наші членки є в заряді в місцевім відділі К.У.К. співпрацювали і помагали у таких підприємствах: Тег дей, пікнік, у курсах вишивання, українській виставі при Лейкгед ексебішон. Членки т ва пані І. Яремчук провела 5 тижневий садочок для дітей під час вакацій.

Пані Д. Венгер, М. Сторожук і А. Стасів навчають в недільній школі.

Відділ належить до місцевої Жіночої Ради і Тов. Поборювання Рака, в яких наші представниці беруть участь і є в заряді.

Заряд т-ва на 1966 рік: Голова — Ольга Ковальчук, заст. голови — Олеся Венгер. рек. секр. — Марія Присунька, касієрка — Ольга Михайлишин.

Контрольна комісія — Анна Пуляк. Комітети — освіти — Орися Яремчук, мистецтва — Л. Венгер, програмовий — Є. Шепелюк, відвідування хворих — О. Михайлишин.

Марія Пресунька, секретарка

СМОКІ ЛЕЙК, АЛБЕРТА
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори т-ва відбулися 1 го грудня, 1965 р. в Українськім Народнім Домі. Предсідницею зборів була пані Тетяна Тивонюк, секретаркою добр. Туржанська.

За рік відбулось 10 місячних зборів. На зборах були читані обіжники з централі Союзу. Членки заряду здали звіти діяльности — пані: Р. Стримбіська, М. Паламарик і Є. Рошко.

Діяльність т-ва. Заходами т-ва відсвятковано концертом — свято Св. Миколая і роковини Шевченка. Членки приготовили спільну вечерю на Щедрий Вечір і обід на храмове свято. Формою освітних сходин товариство відбуло роковини Лесі Українки, Ольги Кобилянської, Свято Книжки, Листопадові Роковини, осінній базар і випродаж українських вишивок, весняний чай і продаж Великоднього печива. Членки ходили колядувати на церкву і помагали у збірці на Червоний Хрест.

Наш відділ подзрував трофей і грошеву нагороду студентові місцевої державної школи за найвищі марки в науці у 12 тій клясі; другий трофей подарував студентові за найвищі марки в школі за українську мову.

Товариство передало на місцеву церкву $225.30, на Народний Дім $150.98 і 10 дол. на стипендійний фонд, 60 дол на парафіяльний дім. Т-во сповнило свій буджет до централі Союзу. Відділ опікується молодшим відділом СУМК., інструкторкою є добр. Туржанська. В протягу року комітет відвідував хворих та прибулих до міста.

Приходи в 1965 році — $1,699.99, розходи в 1965 р. — 1,658.81, осталось в касі — 839.28.

Заряд т-ва на 1966 рік: голова — Марія Вовк, заступ. голови — Розалія Стримбіська, рекордова секретарка — Марія Паламарик, касієрка — Єлисавета Рошко, кореспонд. секретарка — п. Лопатинська. Референтки: журнала — Ґ. Палилик, освітня — добр. З. Туржанська. Контрольна комісія — Е. Палійчук, Сийді Ваділ і М. Лазарук.

Жіноче т-во засилає журналові „Промінь" найкращі побажання, а редакторці Наталі Когуській кріпкого здоров'я на многі літа.

Марія Палилик, секретарка

РОЗА, МАН.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори товариства відбулися 5-го грудня, 1965 р. в Народнім Домі. Збори відкрила голова Анна Баран молитвою. Предсідницею зборів була Юстина Чубей, а секретаркою Анна Баран.

Членки заряду здавали звіти з діяльности товариства. За рік відбулося 4 місячних зборів. Також мали 5 сходин по домах членок, на яких читано обіжники, „Промінь" і реферати. Членки ходили колядувати разом з членами громади. Відсвяткова но свято Шевченка і День Матері концертами. Реферат Лесі Українки і Ольги Кобилянської читано на сходинах. Мали два обіди: на храм місцевої церкви і поминальний обід за померших членів громади. Членки приготовили три вечері, 2 пущень і осінню вечерю.

Товариство вислало делеґатку на окружний і провінціяльний з'їзд.

Фінансовий звіт. З року 1964 осталось — 245.82, прихід в 1965 р. — 416.06, розхід в 1965 р. — 175.89, в касі осталось — 485.99.

Заряд т ва на 1966 рік: голова — Анна Баран, заст. голови — Варвара Романюк, рек. секретарка — Юстина Чубей, фін. секр. — Марія Чубей, касієрка — Джорджіна Зарицька. Контрольна комісія — Єлена Чубей і Василина Чубей, господині — Юстина Чубей. Сестрищі — Єлена Чубей і Варвара Романюк.

Юстина Чубей, секретарка

ЄЛОВ КРІК, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися 8-го грудня 1965 року в Українськм Народнім Домі. Голова, пані М. Войціховська, яка була предсіднищею відкрила збори молитвою, „Отче Наш".

Пані Ольга Стельмащук прочитала звіт сестрищь. Також від себе і від родини подякувала всім членкам, що прилагодили похоронну перекуску і що так гарно віднеслися, як був похорон її свекрухи.

Слідувала хвилина мовчанки за покійну членку бл. п. П. Стельмащук. Касієрка, пані Анна Липчук прочитала фінансовий звіт.

Голова дала звіт річної діяльности товариства і склала щиру подяку заступниці голови за її поміч і всім членкиням за їх кооперацію.

Діяльність товариства була досить активна. В протягу року товариство відбуло 7 місячних зборів і 4 засідань заряду і комітетів.

Влаштовано спільне свячене, 2 пущень, 1 бінго (під час вечері) і відсвяткували День Матері концертом і читанням реферату. Членки займалися приготуванням страв і прийнять на 4 весіллі, видали 2 обіди, 3 вечері, 5 перекусок, мали випродаж домашнього печива і писанок, і також

продаж білетів на розігравку. Членки вишили одну мужеську сорочку до музею нового Інституту П. Могили в Саскатуні. Товариство вислало делеґатку на провінціяльний з'їзд у Саскатуні і брало участь в офіційному відкритті нового Інституту П. Могили. Купили дарунок для одної відходячої членки.

Мали науку недільної і рідної школи для дітей, в якій учив Всеч. о. М. Критюк. Також посилали дітей на оселю „Зелений Гай" до Вакав, Саск.

Товариство жертвувало на місцеву церкву $323.11, на Народний Дім $183.63 і дітям на „Зелений Гай" 40 дол.

Висилали картки і квіти хворим до шпиталю. Мали маленьку розігравку на кожних зборах. За рік така розігравка принесла для тозариства поважну суму грошей. Тов. сповнило свій бюджет до централі.

Фінансовий звіт: з року 1964 осталося в касі — $693.05, прихід в 1965 році — 1,600.93, розхід в 1965 році — 1,324.78, в касі осталося — 969.20.

Заряд тов. на рік 1966. Голова — Маруся Войціхівська, заст. голови — Анна Пасішник, секретарка — Ева Драпак, касієрка — Анна Липчук. Контрольна комісія — Ольга Олексин, Анна Олексин і Єлена Войціхівська.

Референтки: здоров'я — Анастасія Спілей, господарства — Юстина Гриневич, освітня — Марія Зіп.

Комітети: господині до церкви — Ольга Борса, Стефка Никіфорук і Марія Зіп, господині до начиння — Зоська Зіп, Анна Олексин, і Михайліна Бальон, господині до обіду і перекуски — Д. Кіндрачук, С. Семенюк, А. Костюк і Н. Ґриба.

Ева Драпак, секретарка

ГОДСОН БЕЙ, САСК.
Відділ ім. Ольги Кобилянської

Річні збори жін. т-ва відбулися 9-го грудня 1965 р. в Українському Народнім Домі. Збори відкрила голова пані Михайліна Медвідь, молитву провела пані Павліна Калинчук, председницею зборів була Анна Славська, а секретаркою Юлія Малиновська. По цім слідували звіти комітетів:

В протягу року відбулось 10 місячних зборів і одні надзвичайні збори. Заходами т-ва улаштовано концерт Св. Миколая для українських дітей. В роковини Шевченка улаштовано вечір читання творів поета, де членки брали участь в читанні, а опісля подали чай учасникам. Членки приготовили обід на храм нашої громади, видали 8 бенкети і дві перекуски місцевим організаціям та одну весільну вечерю.

Світлина з ювілейного святкування 60-ліття Саскачевану, з Годсон Бей — віз представляє дві добі — піонерську і теперішню.

Т-во покупило речей до церкви на суму $246.42 і допомогло Народному Домові на суму $228.58, виповнило свою квоту на Інститут Петра Могили в Саскатуні та сповнило свій буджет до централі, жертвувало на журнал „Промінь" і було перше, що зложило жертву на проект Сторіччя Канади. Членкині разом з церковною громадою брали участь в 60-літнім ювілею Саскачевану та одержали першу нагороду за удекорований віз, який представляв життя піонерської і модерної української жінки.

Членки нашого відділу мали велику приємність вітати в себе дорогу гостю, голову Союзу Укрраїнок Канади пані Анну Токарик. Такі відвідини голови допомагають членкам відчувати, що ми тісно звязані з українським зорганізованим жіноцтвом в Канаді і почуватися гордими за свою національну та організаційну приналежність.

Того року т-во зорганізувало недільну школу і при цій нагоді старші діти мають і рідну школу. Учить в недільній школі пані Анна Бурдейна, а в українській школі п. Іван Щербань. Наш відділ фінансує всі книжки і підручники для обох шкіл. Членки також відвідували хворих.

З 1964 осталось у касі $424.94, приходи в 1965 р $1,480.20, розходи в 1965 р. $1,285.28, в касі осталось $619.86.

Заряд т-ва на 1966 рік — пані: Михайліна Медвідь — голова, Павліна Калинчук — заст. голови, Ірина Гуменюк — секретарка, Павліна Щербань — касієрка. Контрольна комісія — Анна Набозняк, Катерина Рурак, Юлія Малиновська. Комітет прийнять — Павліна Щербань, Катерина Рурак, Ірина Гуменюк. Господині, шпитальний комітет і сестриці — Павліна Калинчук. Євдокія Кулик, Євдокія Страківська. Референтка преси — Ірина Гуменюк.

Ірина Гуменюк, секр.

ПРИНС АЛБЕРТ, САСК.
Відділ ім. Княгині Ольги

Річні збори товариства відбулися в церковній залі в неділю, 12-го грудня, 1965 року. Збори відкрила голова пані Д. Панчук та попросила о. П. Бублика провести молитву. На председницю зборів обрано пані З. Бальон, на секретарку пані А. Кіндрачук. Потім члени заряду здавали звіти з цілорічної праці.

Товариство нараховує 40 членок. За рік відбулось 8 місячних зборів, 3 засідань заряду та 4 спільних засідань разом з церковним зарядом. Заходом товариства відбувся концерт Св. Миколая під проводом добр. З. Туржанської, концерт на День Ма-

тері, членки ходили колядувати на Різдво, щедрували, допомагали дітям колядувати а при кінці навчального року улаштували для дітей пікник. По Св. Сповіді й Причасті подали дітям обід. Приготовили спільне Свячене, а комітет відвідування хворих обдарував хворих писанкою з побажанням скорого виздоровлення. Відбувся обід на Храмове Свято та пущення перед Св. Постом. Членки брали участь у приготуванні українських страв при У.М.С.А. та помагали Червоному Хресту. В листопаді в День Памяті поляглих вояків в час війни, склали вінок на могилу вояків. Мали 2 вечерки вишивання та докінчили гарні річі на місцеву виставу й на базар. Мали велику приємність вітати у себе голову Союзу Українок пані А. Токарик з Гемилтону, голову провінціяльної екзек. пані С. Стратійчук з Саскатуну та голову провінціяльної екзек. на Алберту пані Сліпчук. За стараннем культурно освітнього комітету було висвітлено 2 фільми, висвітлювали: панна Чиж, подорож по Україні а пан О. Панчук про світову подорож.

При Церкві існує недільна та рідна школи, якими товариство й громада належно опікуються. В недільній школі навчають: п. Д. Добровольський, пані: С. Олексин, З. Бальон та добр. К. Бублик. Школу відвідує 60 дітей. В рідній школі навчають: отець і добродійка Бублик та Неля Бублик. Дітей учащає 58.

За рік членки приготовили: І похоронний обід і 7 похоронних перекусок. Жертвували: на Інститут Могили в Саскатуні, на умеблювання музейної кімнати, на „Промінь", на Червоний Хрест, на Церкву, на меблі до парафіяльної резиденції, оплатили кошта нової підлоги в Церкві, новий полішер до церкви та інше.

Уступаюча голова пані Д. Панчук висловила сердечну подяку всім членкам, Всеч. о. пароху та хвальному зарядові громади за їх добру кооперацію.

В касі залишилося з 1964 року — 676.72, прихід в 1965 році — 2,549.97, розхід в 1965 р. — 2,594.77, в касі залишилось — 631.92.

Заряд на 1966 рік: почесна голова — Д. Панчук, голова — А. Марусяк, заступниці голови — М. Гринюк і Д. Дмитрук, рекордова секр. — А. Кіндрачук, заступниця секр. — Р. Сопотик, коресподенційна секр. — добр. К. Бублик, касієрка — З. Бальон.

Контрольна комісія — Ф. Боднар, О. Гавриш, Д. Дмитрук. Культурно-освітний комітет — добр. К. Бублик та А. Романович, А. Дарчук. Референтки: журнала „Промінь" — А. Кіндрачук, Червоного Хреста — Д. Панчук. Комітети народнього мистецтва — Д. Панчук та А. Романович, недільної й рідної школи — А. Никифорук, відвідування хворих — М. Гринюк та А. Романович. Сестриці — М. Настюк, С. Фучко, В. Марковська та Н. Гринюк. Господині — Піт та Смитанюк.

Анна Кіндрачук, рекор. секр.

ТОРСБІ, АЛБЕРТА.

Відділ ім. О. Басарабової

Річні збори товариства відбулися 20-го грудня, 1965 р. в домі пані Є. Бабяк. Предсідницею зборів була пані М. Світлик, секретаркою пані Г. Кобилюх.

Предсідниця відкрила збори і хвилинною мовчанки та повстанням з місць пом'янули померлих членок. Членки заряду здавали свої звіти. Голова пані Є. Бабяк дала звіт з цілорічної роботи за минулий рік і подякувала членкам за їх співпрацю. За рік товариство виконало слідуючу діяльність: Членки приготовили 3 весільних вечері, обід на храм Петра і Павла, пущення і перекуска по Листопадовім Святі, на якім зібрано $17.15 вислано на інвалідів. Був вечерок з читанням реферату, що його читала пані М. Світлик. Відбулось 4 місячних зборів. Українську школу вчить у нас ігумен о. Щербань. Товариство виповнило буджет до централі Союзу Українок. Жертвували на „Промінь" 5 дол., на огорожу цвинтаря і поправу коло церкви — $343.80, на Народний Дім — 81,271.14, дарунок священикові — 25 дол., купували квіти хворим до шпиталю.

Фінансовий звіт: з року 1964 осталось в касі — $1,312.78, прихід на рік 1965 — 1,217.77, розхід на рік 1965 — 1,783.54, в касі осталось — 747.70.

Заряд товариства на 1966 рік: голова — Емілія Бабяк, заступниця голови — Антошка Фаращук, секретарка — Олена Кобилюх, заст. секр. — Мотря Світлик, касієрка — Лисавета Равінська. Контрольна комісія — Є. Адамиць, Є. Пирч, С. Бабяк. Господині — М. Равінська, К. Колодій, К. Назар. **М. Світлик**

ТОРГИЛД, АЛБЕРТА.

Відділ ім. О. Басарабової

Річні збори т-ва відбулися 7-го грудня 1965 р. в залі під церквою в присутности 24 членкинь. Збори відкрила голова т-ва пані Розалія Микитей молитвою. Секретаркою зборів була Кароля Малайко, яка також здала звіт діяльности т-ва за минулий рік.

В протягу року відбулось 9 звичайних зборів й одно засідання заряду. Членки т-ва навчали дітей релігії в недільній школі, а на Різдво дарували дітям тієї школи маленькі даруночки. Членки також ходили колядувати. Відсвяткували роковини Ольги Басарабової, Лесі Українки та Тараса Шевченка. Комітет хворих посилав картки членкиням, дарунки та відвідував слабих у домах.

Членки приготовили 4 бенкети, одно весілля, два обіди на похорон і один обід на храм нашої церкви, зарядили одно бінґо й улаштували випродаж пирогів та одно чайне прийняття. Т-во відсвяткувало 15-річчя свого існування (допис і фотографія були поміщені у „Промені")

Т-во дало жертву на організацію Поборювання Рака, на Червоний Хрест. Придбало столи й заслони до залі. Також заплатили довг, що був за рахунок прикрашення залі. Т-во взяло участь в пров. з'їзді і вислало датки на організаційні потреби, подарувало 3 книжки дітям, які в публичній школі одержали найвищі марки в предметі української мови.

Фінансовий звіт: осталось з 1964 р. в касі — $715.79, приходи в 1965 р. — 1,991.78, розходи в 1965 р. — 2,167.65, в касі осталось — 539.92.

Заряд т-ва на 1966 рік: Розалія Микитей — голова, К. Клебак — заст. голови, К. Малайко — секретарка, С. Остафійчук — кореспонденційна секретарка, М. Яхимець — касієрка. Контрольна комісія — Ю. Седляк, М. Волощук. Крім головного заряду у нас є ріжні комітети, до яких входить поважне число членкинь. Слідуючі комітети виконують ріжну працю в т-ві: церкві сестриці, комітет хворих, програмовий, господинь.

Рік нашої праці був успішний,

членкині працювали по змозі своїх сил, виконуючи працю при церкві рік 1966-тий буде також активний та успішний.

Кароля Малайко, секретарка

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБКИ

В описі ювілею відділу в Торгилд, що був поміщений в ч. 12 з грудня 1965 р. у підписі членок на фотографії має бути **Параскевія Стефанюк,** (було Пелагія Стефаник), За похибку перепрошуємо.

НИПАВИН, САСК.
Відділ ім. О. Басарабової

Протягом минулого року наше т-во зробило дуже багато праці і не лише коло своєї церкви, але й посилало жертви на народні і льокальні потреби. На місцеву церкву Пресв. Діви Марії т-во жертвувало 800 дол., на Народний Дім ім. Тараса Шевченка $337.05, Інститут Петра Могили в Саскатуні 35 дол., на організаційний фонд Союзу Українок Канади 25 дол., на місцевий шпиталь 25 дол. на Колегію св. Андрея у Вінніпегу 8 дол.

Наше т-во відбуло 5 загальних зборів, мали маленькі розігравки. Деякі членки ходили колядувати на місцеву церкву. Видало т-во 12 бенкетів для ріжних осіб і організацій. Членки приготовили спільне святочне, празник, видали перекуски на День Подяки і на день замирення. Членки т-ва помагали на весіллях, що відбувалися у членок і помогли родині Словським видати вечерю для п-ва Івана і Катерини Словських, які святкували 25-літний ювілей, т-во з тої нагоди дало дарунок.

Також у листопаді видали обід для п-ва Марії і Івана Яремків з нагоди їх 50-літнього ювілею і вручили дарунок. Панство Яремки з цієї нагоди дали жертву на церкву.

Влаштували вечір сходин, на якому була присутна голова Союзу Українок Канади, пані А. Токарик, яка виголосила промову.

Фінансовий звіт з 1964 р. осталося у касі $780.33, прихід в 1965 р. — 1,864.84, розхід в 1965 р. — 2,191.24, осталося в касі — 453.93.

Заряд на 1966 рік: уступаюча голова — Маруся Григор, голова — Оксана Мохорук, заступниця голови — Анна Глек, секретарка — Павліна Глуханюк, касієрка — Павліна Пронич. Сестриці — Олена Мисик, Марія Яремко і Марія Григор. Контрольна комісія — Маруся Григор і Розалія Шутер. Комітет відвідування хворих — Надя Стрільчук і Павліна Юзва. **П. Юзва**

СТІНЕН, САСК.
Відділ ім. Княгині Ольги

Річні збори жін. тов. ім. Княгині Ольги у Стінен відбулися 14 грудня 1965 року в домі пані М. Козменюк. Збори відкрила голова пані Докія Гунька молитвою. Предсідницею зборів була пані А. Корпан, секретаркою пані А. Ковальчук.

Голова, пані Д. Гунька дала звіт діяльности товариства і подякувала за кооперацію у протягу року. Слідували короткі звіти пань: М. Козменюк — фін. секр., М. Вігнан від контрольної комісії і М. Корковська — господиня.

Діяльність товариства: В протягу року товариство відбуло 10 місячних зборів, чайне прийняття, 1 бінго і також похоронні перекуски і поминальний обід. Наш відділ вислав буджет до централі Союзу. Членки брали участь у кампанії на Червоний Хрест і ходили колядувати під час Різдвяних свят. Товариство брало участь в ріжних імпрезах при церковній громаді.

З року 1964 осталось — 572.73, приходи в 1965 р. — 741.65, розходи в 1965 р. — 797.11, в касі осталось — 517.27.

Заряд на 1966 рік: Докія Гунька — голова, А. Гуцал — заст. голови, Е. Цуркан — секретарка, М. Вігнан — заст. секр., М. Козменюк — фін. секр. Контрольна комісія — П. Ґурська, Н. Анака, М. Вігнан. Сестриці — М. Корковська, М. Козменюк, А. Ковальчук. Комітет хворих — А. Гуцал, М. Козменюк, господині — М. Корковська, Н. Анака, А. Анака.

Єлисавета Цуркан, секретарка

ВИММЕР, САСК.
Відділ ім. Ольги Басарабової

Річні збори т-ва відбулися **5-го** грудня 1965 р. у домі пані М. Дробот. Голова пані М. Франко відкрила збори молитвою. Предсідницею зборів була пані Т. Пісак, а секретаркою А. Романюк. Членки заряду здали звіти з діяльности цілорічної праці.

В минулім році товариство відбуло річні і 9 місячних зборів 1 засідання. Протягом року товариство видало спільне свячене і храмовий обід, 1 похоронний обід, 2 весільних вечері та вечерю на базар, 5 перекусок. Членки взяли участь у виданні вечері спільно з іншими товариствами на ювілей провінції Саскачевану, улаштували випродаж домашнього печива. Відсьвяткували роковини Ольги Басарабової, на День Матері приготовили концерт з дітьми рідної школи. Учительками рідної школи є пані Софія Собульська, пані Павліна Никіфорук і пані Оля Спіжевка, жертвували на Інститут П. Могили, церкву, Народний Дім, парафіяльну хату, журнал „Промінь", та інше.

В листопаді товариство сердечно вітало голову Союзу Українок Канади пані Токарик, яка відвідала нашу околицю.

Звіт фінансовий — осталось з 1964 року — 650.19, приходи в 1965 році — 471.23, розходи в 1965 р. — 543.93, осталося в касі — 577.49.

Заряд т-ва на рік 1966-тий: голова — Марія Франко, заст. голови — Розалія Магас, секретарка — Анна Романюк, касієрка — Анна Охітва. Контрольна комісія — Ольга Токарська і Гафія Романюк.

Анна Романюк, секр.

ҐОРЛИЦ, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

В імени членок нашого товариства насамперед висловлюю щиру подяку голові Союзу Українок Канади пані Анні Токарик за її відвідини у Ґорлиц та наші найкращі побажання для неї у її дальшій корисній праці.

Наші річні збори відбулися на 7-го грудня 1965 р. Збори відкрила голова т-ва, пані Настасія Станіцька молитвою.

Діяльність т-ва за минулий рік була така: Товариство приготовило 3 похоронні обіди, 2 весільних прийнять, 2 церковні обіди, осінню вечерю, випродаж печива і писанок і пирогову вечерю для літної оселі у Кристал Лейк.

Приходи т-ва в минулому році — $1,229.12, розходи — $1,166.55. Товариство зложило жертви на церкву, на журнал „Промінь", на Інститут Петра Могили в Саскатуні, на організаційний фонд Союзу Українок Канади.

Заряд т-ва на 1966 рік поновлено: Голова — пані Настасія Станіцька, касієрка — пані Оксана Процишин, рекордова секретарка — пані Марія Бузінська. Контрольна комісія — пані Михайліна Мандзюк і пані Марія Вівчар. **Емілія Левчук,** секр.

ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА.

Відділ при Катедрі св. Івана в Едмонтоні

Річні збори відділу відбулися по полудні в неділю 5-го грудня 1965 р. в залі при Катедрі. Пані Засійбіда відкрила збори й була предсідницею при помочі пані Боднар, о. Хомяк провів молитву й передав привіт. Вшановано пам'ять 33 членок відділу, які відійшли у вічність.

З огляду на те, що це був рік укінчення нової авдиторії, всі зусилля відділу були зверненні, щоб дати якнайбільшу фінансову поміч у цій важливій справі. Рік потребував надзвичайної тяжкої праці, однак членки не жаліли сил і часу і спільною працею із зарядом громади мрії здійснились офіційним відкриттям прикрасного будинку нової авдиторії та кімнат для ведення науки.

Про діяльність відділу звітували урядниці та голови комітетів. У відділі записано 230 членок. Місячних зборів відбулося 11, засідань заряду 7. В протягу року було: 6 святочних обідів, — новорічна вечеря, йорданська вечеря, храм св. Івана Хрестителя, посвячення наріжного каменя, Візитація Впреосв. Владики Андрея, офіційне відкриття школи авдиторії, 7 громадських прийнять, 10 бенкетів, 17 похоронних обідів, 4 поминальних обідів, 14 весільних забав, 7 обідів під час епархіяльних конференцій, 16 чайних прийнять й перекусок. Переведено базар, виставку українського мистецтва разом з провін. екзек. на Алберту, 39 річницю відділу, баль і 11 концертів з різних нагод.

Товариство вислало делегатку на Собор у Вінніпезі, домініяльний з'їзд у Торонто, на Конгрес К.У.К. у Вінніпезі, на пров. з'їзд в Алберті, як також на окружні з'їзди в Алберті.

Прихід за рік 1965 був $36,197.85, розхід $34,163.74. На будівельний фонд нової авдиторії передано $13,000.00, на Катедру $3,500.00, на Колегію св. Андрея 50 дол., видав фонд Н. Кобринської 190 дол., стипендійний фонд 45 дол., музейний фонд 25 дол., організаційний фонд С. У. К. 70 дол., СУМК на подорож на Домініяльний з'їзд 125 дол., на умово хворих 25 дол., прикраса церкви $340.39.

Кореспондентка — пані Г. Федорів написала 27 листів, 5 дописів до журнала і часопису про працю у відділі. Комітет садочка — очолювала пані Н. Мельничук. Записано 20 дітей. Улаштував концерт св. Миколая й концерт і вручення свідоцтв.

Комітет української школи очолювала пані Марія Гринчук. Учащало 140 дітей, які були поділені на кляси, де учило 4 учителів. Школа відбувалась щосуботи від 9.30—3.00. Діти виступали на 5 концертах та виступах при Катедрі, бо крім науки мови провадиться і навчання української пісні. Цього року була стріча батьків з учителями у формі „Гом енд Скул", яка була дуже вдоволяюча. Комітет українських танків очолювала пані Марія Лазарук. Дітей учащало 114, які були поділені на 5 кляс. Рік закінчено величавим концертом. Діти виступали 6 разів на різних імпрезах у місті й Катедрі, Школа подарувала $1,000.00 на нове піяно до авдиторії.

Осв. культурний і радіопередача комітет очолювала пані С. Пауш. Під час зборів були виклади: — „Вічну Славу Єрусалиму". Обширна дискусія про СФУЖО, „Роля Матері", „Молодші Відділи СУМК". Програми почерез С.К.U.A. були: „Життя й творчість Лесі Українки", „Життя й творчість Марка Вовчка", „Життя й творчість Ольги Кобилянської".

Церковний комітет очолювала пані Т. Лазарович. Комітет прикрашує церкву та доглядає резиденцію Архиепископа. В протягу року дбає щоб були свіжі квіти в церкві. Очолює річний чай в резиденції Владики Андрея. За рік придбано 7 малих рушників. Журнал „Промінь" очолювала пані К. Міськів. Зарядила ювілейний чай який приніс $122.50. Пожертв за минулий рік було $201.65. Нових передплат зібрано 14. Всіх передплатників в Едмонтоні є 296.

Мол. Відділ С.У.М.К. очолювала пані Н. Фарина. Дітей учащало 40. Сходились кожної п'ятниці. Програма включала — мистецтво, драма, доповіді, гуртовий спів, соціяльні вечірки, спортові програми, перепровадження засідань, красномовство. Члени ходили колядувати та брали участь у концертах при Катедрі. Вислали двох членів дівчину і хлопця на домініяльний з'їзд в Гемилтоні, де одержали перше місце в красномовстві, а друге в деклямації. Закінчено рік бенкетом, на якім родичі мали нагоду бачити виставку ручної праці й мистецтва, що члени зробили за рік.

Видав. Фонд Н. Кобринської очолювала пані М. Михайлишин. Зібрала за рік 190 дол.

Комітет членства очолювала пані М. Фербей. Улаштовано членський чай, на якім вписалось 8 нових членок. Пороблено контакт із членками, що не приходять на збори. Працює над новим адресаром членок відділу.

Відвідини хворих очолювала пані М. Соловач. В протягу року відвідано 171 хворих 356 разів по шпиталях та домах. Вислано квіти й овочі до 22 членок.

Архівістка — пані М. Гавриш робить старання, так, що у короткім часі будуть нові відповідні шафи для перехования архивів у новій авдиторії.

Соціяльний комітет очолювала пані В. Славутич. Комітет замовляв й приготовляв перекуски на підприємства. Разом із іншими комітетами улаштував чаї.

Добродійний комітет очолювала пані Л. Ґрегорі. Комітет брав участь в кампанії поборювання рака. Помагав у праці Білого Хреста, членки учащали на збори „Кенедієн Ментал Гелт Асосієшон". Також дбали про добродійну працю при Катедрі.

Льокальної Ради Жінок представницями були пані М. Чарнецька й пані Розалія Колісняк. Брали участь у зборах. Подали перекуску у новій авдиторії, щоб дати нагоду членам ради бачити наші здобутки. На чаю пані Засійбіда розказала їм про наші цілі та завдання.

Об'єднаних Націй — очолювала добр. Ю. Лучак. Була на зборах 6 разів, де була нагода почути цікавих промовців та дискусій.

Горожанство — пані Емілія Репка брала участь у чайнім прийняттю для нових горожан, де подавали чай і перекуску. Роблять старання на величавий концерт з нагоди сторіччя у 1967 р. під час „Тижня горожанства" українці також будуть брати участь у програмі.

Ювілейний комітет — очолювала пані М. Михайлишин. Відсвятковано урочисто програмою й чаєм річницю відділу, де було вшановано за 25-літню працю в С.У.К. пані: Юсифу Бойко, Ольгу Лукомську й Ольгу Райчибу.

День Студента — очолювала пані Н. Базюк. Запрошено було всіх студентів православної віри на чайне прийняття. Прибуло на чай поверх 80 студентів.

Маєткова господиня пані В. Ґра-

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

ГОСТИНА ГОЛОВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК І СВЯТО ЧЛЕНСТВА

Виммер, Саск.

День 3-го листопада, 1965 був величавим для членок жіночого товариства ім. О. Басарабової, бо ми мали честь вітати нашу домініяльну голову Союзу пані Токарик.

В той час зійшлося гарне число членок і гостей були і чоловіки. Той вечір був для нас дуже величавий. Предсідницею вечора була молода членкиня пані Розалія Магас, яка гарно провела програму вечора. Вечерок відкрито молитвою. Голова нашого тов. пані Марія Франко привітала пані Токарик теплими словами і причепила їй корсаж, а пані

Світлина членок відділу О. Басарабової у Вимер під час гостини голови Союзу Анни Токарик та відзначення членства.

Павліна Никифорук вручила від т-ва гарну декоративну подушку, яку вишила пані Т. Кудрик. Пані Анна Охітва дала короткий огляд діяльности т-ва від початку його заснування. Вона сказала, що наше т-во було зорганізоване 1-го лютого, 1931 року. До заснування тов. у великій мірі причинились пан Василь Бойко, який тепер живе у Торонто, і пан Мих. Охітва, який у той час учителював в нашій околиці. Тов. вписалось до С.У.К. того самого року. Усім присутнім було дуже приємно послухати промови пані Токарик, як гарно та мило вона промовляла до нас усіх. Дай Боже, щоб між нами було багато таких жінок, як пані Токарик. Вона уміє промовити усім до серця. Чотирьох членкинь нашого тов. відійшло у вічність, то їх ушанували однохвилинною мовчанкою.

Ті членкині, які є в тов. від його заснування це вже 25 літ, то ми мали честь ушанувати сімох з них грамотою, що її вручила їм наша дорога пані Токарик. Вона кожну членкиню гарно привітала. Ці членкині є пані: Марія Франко, Анна Охітва, Марія Дробот, Текля Кудрик, Розалія Тутка, Михаліна Токарчук і Вероня Лукій. Вечір закінчили співом „Де згода в родині". Молоді членкині подали чай і перекуску, після якої відбулась товариська гутірка. Така імпреза всіх нас піднесла на дусі та дала нам більше охоти до праці в нашій організації.

Анна Охітва

барчук. Тримає точний запис кухонних посудин, речей, начиння.

Заряд на рік 1966. Уступаюча голова — Анна Скуба, голова — Калина Засійбіда, заст. голови — Надія Боднар, Розалія Говда, Катерина Гарасим, Катерина Кругляк, Юсифа Бойко, Василина Леськів, Катерина Самиця, дбор. Хомяк, рек. секр. — Ольга Ганночко, кореспонд. секр. — Стефанія Пауш, касирка — Софія Гриник, заст. секр. — Галя Федорків. Контрольна ком. — Люба Ґрегорі, Павліна Лукіянчук, Маріяна Гнатюк.

Комітети — голови: церковний — Тетяна Лазарович, освітний і радіо передачі — Наталка Фарина, українська школа — Марія Гринчук, українські танки — Настя Сенів, садочок — Наталка Мельничук, соціяльний — панна Розалія Фарина, добродійний — Люба Ґрегорі, членства — Мирослава Фербей, Видав. Фонд Н. Кобринської — Марія Михайлишин, архіву — Марія Гавриш, журнал „Промінь" — Катерина Міськів, бібліотека — Ольга Лукомська, мол. відділ СУМК. — Евгенія Дженис, горожанства — Емілія Репка, відвідини хворих — Розалія Колісняк, музею — Варвара Маланчук, Обєднаних Націй — Анна Мельник, Вікторія Карпатська, Марія Мельничук, Льокальна Рада Жінок — Марія Чарнецька, Марія Гринчук, ювілейна книжка — Дарія Янда, Цивільної Оборони — Анна Скуба, осінний баль — Наталка Фарина, ювілей відділу — Леся Івасюк, маєткова господиня — Варвара Ґрабарчук.

Ольга Ганночко, секр. зборів

РІЗДВЯНИЙ КОНЦЕРТ В ЕТЕЛБЕРТ, МАНІТОБА.

Молодь СУМК і недільна школа, при Укр. Греко-Прав. Церкві Св. Петра і Павла в Етелберт, Ман., влаштувала дня 2 січня ц. р. в Народньому Домі Різдвяний концерт, що складався з трьох частин.

В 1 шу частину концерту входили наступні точки: „Бог Предвічний" — хор СУМК-а; „Історія про Народження Ісуса" (з Єв. від Св. Луки, розд. 2.1-20) — відчитала Олеся Кіндзерська (Нед. Школа); „Вітай, Ісусе" — хор нед. школи; „Во Вифлеємі" — хор СУМК-у; вірш Б. Лепкого: „На Різдво" — дівчата з нед. школи; О. Кіндзерська, А. Гняздовська, В. Четирбок, Є. Вівчарук і Б. Фекула; колядки: „В Вифлеємі, у яскині" і „Возвеселімося" — хор нед. школи.

В 2-ій частині актори СУМК (І. Кійко, А. Фекула, М. Качківська, В. Мізейн, Т. Григорчук і І. Денисюк) відіграли різдвяну п'єсу Ю. Шкрумеляка: „Добра Новина".

Третя частина концерту була присвячена виступові Св. Миколая. Виступ Св. Отця Миколая був заповіджений віршиком: „Іде Св. Миколай" — деклям. Т. Кійко. Постать

Св. Миколая достойно представив п. В. Бурдейний, старший брат Церкви. Концерт закінчився роздачею різдв'яних дарунків для учасників концерту і для найменших. Після концерту СУМК угощав дітей і родичів перекускою. Не зважаючи на сильний мороз і вечірню годину, на концерт прибуло гарне число глядачів. За успішне переведення Концерту належиться признання нашим молодим членам Церкви, а щира дяка нашому парохові, Всеч. о. В. Кокорудзові, п. І. Кійкові та п. А. Гарболінському — дириг., які віддали багато труду для успішного улаштування цього молодечого виступу.

Михаліна Козяр

ЗАСЛУЖЕНЕ ВШАНУВАННЯ

У понеділок 20 грудня ц. р. о 8 год. вечером, в залі Церкви св. Покрови (Монтреаль) жіноче товариство ім. Лесі Українки влаштувало несподіванку-приняття для вшанування 65-ліття своєї довголітньої активної працівниці п. Мелентіни Новікової. Прийняття відкрила п. В. Канарейська, а голова товариства п. В. Вусата тепло привітала ювілятку та обдарувала її гарним корсажем із живих квітів, а також вручила гарні подарунки від товариства, а парафіянин п. В. Друк теж подарував від себе дорогу річ, назначуючи, що він „дарує, немов, рідній мамі".

Слово про життя і працю ювілятки, виголосив проф. А. Степовий, а з теплими привітами виступали о. Олександер і голова громади п. В. Сойко.

Із життя та праці ювілятки можна подати таку сильветку: народилась Вона 65 років тому на нашій чудовій соняшній Херсонщині, в родині земського лікаря. Вчилася в Одесі, тому найкращому приморському місті України, де закінчила Інститут благородних дівчат, та курси французької мови.

Під час II. світової війни стратила трагічно свого чоловіка інженера-агронома, та рятуючи єдиного сина Юрка, опинилася на еміграції на заході, а після війни приїхала до вільної Канади та осіла в Монтреалі. Тут вступає до церковної громади св. Покрови, де активно працює в сестрицтві та жіночому товаристві як скарбник, господарник і дорадник у всіх справах товариства. Як людина — добра, відзивчива і жертвенна, для неї добро товариства вище особистого.

Це прийняття було для неї правдивою несподіванкою, бо покликана була на звичайні сходини товариства. Рівнож приємною несподіванкою була поява її сина.

Присутні гості, всі щиро вітали ювілятку та весело і приємно провели за вечерою цей вечір. Ювілятка схвильовано, щиро дякувала організаторам, тим що вітали її, та всім присутнім за таку несподіванку, та за всі дарунки.

Із проведеної збірки виділено на прес. фонд „Променя" 5 дол.

М. Степова.

З ВІДВІДИН ГОЛОВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК У ПРИНС АЛБЕРТ

Зліва направо — пані А. Токарик, друга пані Панчук, голова відділу в Принс Алберт.

Дня 20-го листопада 1965 р. вечером, членки нашого відділу мали велику приємність вітати в себе на офіціяльних відвідинах голову Союзу Українок Канади пані Анну Токарик. Доповідь і прийняття відбулись в залі під церквою Пресв. Тройці.

Дорогу гостю в імені відділу привітала пані Панчук і вручила їй корсаж, представила зібраним і попросила до слова.

Пані Токарик, зложивши привіт від центрального проводу членкам, та оцінивши працю відділу в Принс Алберт, як одного з наших заслужених і активних відділів, поділилась плянами праці нашої організації в теперішній час. Своїм щирим словом, опитмізмом піднесла нас всіх на дусі. Всі членкині, які були присутні, були дуже вдоволені, що мали нагоду почути провідницю — голову своєї організації та поговорити з нею.

Добродійка Бублик подякувала пані Токарик і за відвідини, і за гарну промову та побажала їй кріпкого здоровя в її дальшій корисній праці в проводі Союзу Українок Канади.

На закінчення членки подали чай. Тут наші членки мали нагоду поговорити з пані Токарик, між якими є багато таких, що знають її з тих часів, коли вона жила в Саскатуні.

Відділ в Принс Алберт зложив з цієї нагоди 20 дол. на організаційний фонд Союзу. Членство нашого відділу складає подяку центральній управі, а пані Токарик за цю милу для нас візиту. При цій нагоді висловлюємо привіт редакторці нашого журнала „Промінь" пані Когуській, бажаємо надалі гарних успіхів журналові і на його фонд висилаємо 15 дол.

Анна Маруськ, секр.

З НАГОДИ СІМДЕСЯТИЛІТТЯ НА „ПРОМІНЬ", МОНТРЕАЛ

Шостого листопада 1965 року родина, знайомі, близькі приятелі зійшлися до дому панства Іліки і привітали її з днем сімдесятилітніх уродин. Також несподівано приїхала з Торонта дочка пані Іліки і причипила корсаж. Заспівали на многі літа, побажали усього добра й кріпкого здоровя. Відтак, забравши панство Іліків зібрані гості всі разом поїхали до панства Михальчуків, які мають прекрасно збудований і модерно вдекорований ресторан. Там мали досить смачну перекуску, під час якої мали нагоду поговорити на ріжні теми. Потім п. Нема привітала ювілятку і попросила п. Якович до

слова. Пані Якович побажала усього якнайкращого і вручила дарунок від усіх гостей. Від так п. Нема пригадала, щоб з нагоди пятиліття. „Променя" зложити жертву. Збірку перевела пані Мидинська, яка принесла $14.75, з цих грошей 5 дол. подарувала п. ювілятка, яка є довголітньою членкинею жіночого товариства „Доньки України". Також багато помагає у молодшому відділі Ганни Барвінок. На закінчення п. Іліка щиро подякувала усім присутнім і родині за таку милу для неї несподіванку.

Присутня

БЛ. П. МАРІЯ БАРАБАШ

Кемсак, Саск.

Як спомин світлої памяти по смерти незабутньої нам членки, яка упокоїлась в Бозі 16-го листопада, 1965 року в лікарні Саскатуні.

Бл. п. Марія прожила 68 років. Через останніх 15 років тяжко хворіла, але не переставала цікавитись українськими справами. Багато читала, а особливо журнал „Промінь".

Жіноче тов. в ім. Софії Русової, локальний відділ в Кемсак, вшановуючи покійної память і замість квітів на могилу, засилаємо 5 дол. на пресовий фонд „Променя".

З нагоди 5-ліття журнала сердечно вітаємо нашу редакторку Наталю Когуську і всіх співробітників так по жаданого нам журнала. Нехай Всемилостивий Господь дасть Вам кріпке здоровя продовжувати цю корисну працю для українського жіноцтва в Канаді.

За заряд — **Л. Боднар**

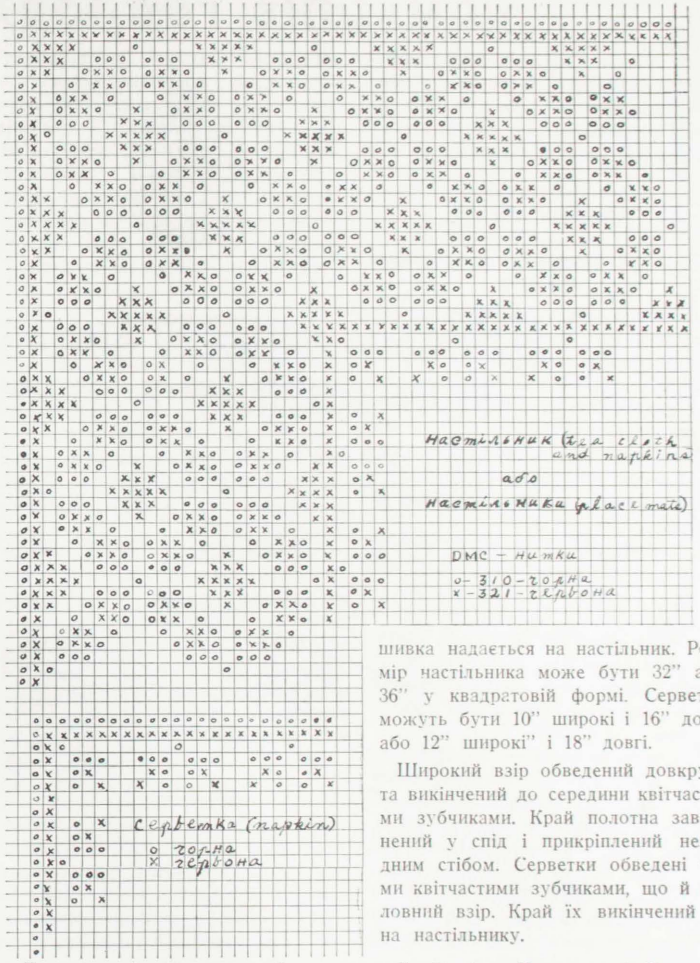

Хрестиковий взір виконаний у двох кольорах — червоний та чорний. Вишивка надається на настільник. Розмір настільника може бути 32" або 36" у квадратовій формі. Серветки можуть бути 10" широкі і 16" довгі або 12" широкі" і 18" довгі.

Широкий взір обведений довкруги та викінчений до середини квітчастими зубчиками. Край полотна завернений у спід і прикріплений невидним стібом. Серветки обведені тими квітчастими зубчиками, що й головний взір. Край їх викінчений як на настільнику.

За Комітет Мистецтва і Музею:
Анастасія Буряник

ПРИДБАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Пані Марія Білоус — Дафин — 1, раніше 4, разом — 5
Пані М. Нема — Монтреал — 2, раніше 3, разом — 5
Пані Е. Коваль — Келгарі, Алта. — 1, раніше 2, разом 3
Пані П. Архутич — Содборі 1, раніше 1, разом — 2
Пані А. Парнета — Шіго, Саск. — 2
Добр. А. Пук — Тіодор, Саск. — 2
Пані Н. Микитюк — Вернон, Б. К. — 2
Пані А. Токарик — Гемилтон — 1
Пані Г. Лозінська — Денборі, Саск. — 1
Пані С. Гарасимчук — Гарленд, Ман. — 1
Пані С. Яриш — Вінніпег — 1
Панна С. Іванів — Стирджис, Саск. — 1

Вітаємо нових передплатників нашого журнала. При цім висловлюємо щиру і сердечну подяку всім тим особам, які про журнал щиро турбуються і приєднують для нього нових передплатників.

Ольга Завісляк, головна референтка

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

для Ваших дітей у юнацькому віці — це передплата за цікавий гарний ілюстрований місячник

ЮНАК

Річна передплата $5.00.

- **Порадьте Вашим друзям і знайомим, щоб запренумерували „Юнака" для своїх дітей.**
- **На бажання висилаємо безкоштовно показове число.**

YUNAK Magazine
2199 Bloor St. West, Apt. 10 Toronto 9, Ont., Canada

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

До цього відділу дописує референтка Домашної Економіки. У всяких справах з питаннями по цій ділянці просимо звертатися на адресу референтки панни Фарини:

Miss Rose Faryna, 9638—86 St., Edmonton, Alberta.

Дещо про домашне заморожування (фрізінг)

Звичайно багато пишеться про заморожування літною порою, коли маємо багато городини та свіжих овочів і ягід до варення. Тому, що заморожування є вигідніше, господиня заощаджує багато часу та користуючись продуктами зимовою порою, які в той час в склепі коштують дорожче, заощаджує також на бюджеті.

Зимовою порою дуже вигідно випікати багато різних печив, коли надворі холодно, а в хаті аж мило — і заморозити на пізніше. Багато з печив як ріжний хліб, булки, торти, тісточка і паї придаються до цього способу і дійсно в деяких случаях є багато ліпші і тримаються багато довше.

Ми суґестуємо, щоб ви випробували деякі способи котрий з них буде ліпший — приклад: Можна заморозити вироблені боханці хліба, булки, тісто, коржики і паї непечені на кілька тижнів, а пізніше пекти їх тоді, коли треба. Також можна заморозити вже спечений хліб і лише розморозити коли треба. Хліб можна кавалками припікати в „(товстері)" або пригріти в печі. Булки можна покласти в паперову торбинку або в „алуминум фойл" і пригріти.

„Пай" непечений але заморожений можна тримати 6-8 тижнів, але спечений можна тримати 4-6 місяців. Непечений пай можна відразу покласти до печі і він дуже гарно зарумяниться і спідна шкірка добре пропечеться. Тісточка багато менше місця заберуть як заморозити лише тісто, а не спечені коржики.

Також добре приготовити ріжні канапки (сендвичі) дітям до школи або чоловікам до праці. Треба пам'ятати, що машина до мороження (фрізир) має стояти на найнижчім градусі температури як заморожується їжу на кілька годин або через ніч. Потім можна підкрутити до зера О°, щоб пожива трималась в добрім стані. Поживу для заморожування треба правильно завинути в папір або пластинкові коробочки, добре наліпити наліпку і написати дату, кілько і яка річ, і вибирати раніше заморожені річи, а свіжіші на пізніше. Треба пам'ятати, що деяка пожива не надається до заморожування. Спробуйте, а побачите, що морозильник то дуже вигідна річ.

Смачна курка

1 мала курка до печення (бройрем", ¼ ложечки паприки, оливи до шок з хліба, 1 ложечка соли, ¼ ложечки „тайм", ¼ ложечки „марджарем", ¼ ложечки паприкищ оливи до печива, 1 горня ананасового соку, ¼ горнятка оцту, 1 ложка крохмалю, 1 ложечка жовтого цукру, ¼ ложечки „кирі павдер".

Порізати курку на менші кавалки. Помачати перше в розбите яйце тоді в кришки помішані зо кориннями (спайси). Гарно присмажити в оливі. Змішати сок, оцет, крохмаль і цукор. Додати до курки з кирі павдер. Накрити і варити легко 30 мінут. Як загусте, додати більше соку або води.

Печена Фасоля

4 горнятки білої фасолі (2 фунти), 4 ложечки соли (рівні), 1 невелика цибуля, пів горнятка помідорового „кечап", 5 ложок молясу, 1 ложечка сухої муштарди, пів фунта солонини.

Фасолю перебрати, виполоскати і намочити наніч. Додат сіль, дрібно покраяти цибулю і якщо потрібно більше води. Накриги і варити до мягкости. Додати до фасолі покраяну на кавальчики солонину й решту складників. Фасоля має бути покрита плином. Якщо вода дуже вивариться, додати кілько потрібно. Лишити кілька кавальчиків солонини на верху. Накрити й пекти в печі (325 ст.) дві години. Покришку зняти й ще пекти 15 мінут, щоб верх добре зарумянився. **С. С.**

Картопляне тісто на вареники

3 горнятка помятих картопель, 3 яйці, ½ горнятка олії, 1 ложечка соли, 4 горнятка муки.

Змішати разом картоплю, яйця, олію і сіль. Замісити мукою. Поступати з тістом як звичайно на вареники. (Подала Василина Леськів)

Рабарбарова шарльотка

1 ложка джелятини, ¼ горнятка зимної води, 3 горнятки рабарбару, покраяного на пів цалеві кусники, ½ горнятка води, 1 горнятко цукру, ½ ложечки ванілії, ¼ ложечки мігдалового екстракту, ¾ горнятка солодкої сметанки (до вбивання).

Намочити джелятину у воді. Змішати рабарбар, воду і цукор. Варити на легкім вогні, аж рабарбар змякне. Це забере яких 15 мінут. Для кращого кольору рабарбар повинен бути червоного роду. Додати розмочену джелятину до гарячого рабарбару і добре розправити. Домішати ванілію і мігдаловий екстракт, Застудити. Коли маса починає стинатися, домішати вбиту на піну сметанку (дуже свіжа сметанка добре не вбивається). Виложити форму легким тортом (спондж) або андрутами (ваніла вийферс), а на верх дати рабарбарову масу. Застудити.

До цього припису можна теж домішати трохи свіжих суниць або прикрасити верх суницями перед поданням на стіл. **С. С.**

Сирник — (пай)

2 горнят кришок з коржиків, (Грем вайфер, або ванила кукі), ¾ горнятка цукру, 1 ложечка цинамону, ½ горнятка топленого масла, 2 яєць, ¼ ложечки соли, ½ горнятка солодкої сметани (або сконденсованого „івепорейтед" молока), 1½ горнятка сира, (крім котидж) перетертого, 2 ложки просіяної муки, 1 ложка цитринового соку, 1 ложечка тертої цитринової шкірки.

Вимішати кришки з ¼ горнятком цукру, цинамону і масла. Відобрати ½ горнятка кришок на бік. Решта кришок дати на бляшку на пай і приплескати спід та боки. Розбити яйце, додати решта цукру, потрохи на раз. Потім додати сіль, сметану, сир і муку і добре розмішати. Додати цитриновий сік і шкірку до смаку. Дати до бляшки і потрусити кришками зверха. Пекти в 350° температурі одну годину. Добре прохолодити в холодільнику поки подавати на стіл.

Не хвилюйтесь, коли ви пересолили якусь страву. Покладіть у неї на двадцять секунд шматочок цукру, і він вбере лишок солі.

CANADA

МОЖЕТЕ ОТРИМАТИ СВІДОЦТВО КАНАДСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В МІНІАТЮРНІЙ ФОРМІ

Мініатюрне свідоцтво канадського громадянства може отримати кожний канадський громадянин. Це маленьке свідоцтво, на якому є фотографія і підпис власника, є загально прийнятим доказом ідентифікації. Його можна легко носити в кишені, або в гаманці. Це зручне свідоцтво коштує два доляри.

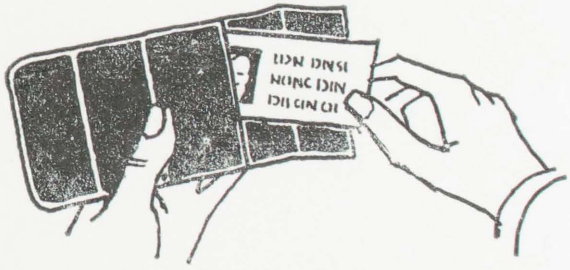

Якщо б Ви хотіли дізнатись більше про ці свідоцтва канадського громадянства, і як їх замовляти, зверніться до найближчого Суду Канадського Громадянства (Court of Canadian Citizenship). Урядники Суду радо Вам допоможуть. Якщо Вам зручніше, пишіть до:

THE REGISTRAR OF CANADIAN CITIZENSHIP,
DEPARTMENT OF CITIZENSHIP AND IMMIGRATION,
OTTAWA, ONTARIO.

Суди Канадського Громадянства знаходяться в таких місцевостях: Moncton, N.B., Montreal, P.Q., Ottawa, Toronto, Hamilton, St. Catharines, Kitchener, London and Windsor, Ont., Winnipeg, Man., Edmonton and Calgary, Alta., and Vancouver, B.C.

P 66D
SAMYCIA MRS S JAN 68
6712-111 AVE
EDMONTON ALTA

ПОЖЕРТВИ НА ФУНДАЦІЮ ІМ. НАТАЛІЇ КОБРИНСЬКОЇ

Відділ при Катедрі Св. Івана, Едмонтон, Алта.

Анна Купченко —	$25.00
Софія Лакуста (раніше $35.00, разом $55.00) —	20.00
Марія Шевчук —	25.00
Ніна Черненко —	5.00
Варвара Грабарчук — (раніше $100.00, разом $110.00)	10.00
Катерина Кругляк — (раніше $30.00, разом $35.00)	
Відділ ім. Лесі Українки — Мусідора, Алта —	10.00
Слідуючі пожертви ще з 1963-го року не були проголошені в „Промені".	
Петро Ісаєнко й родина — (в пам'ять бл. п. Марії Ісаєнко)	100.00
Марія Михайлишин — (раніше $30.00, разом $35.00)	5.00
Настя Сенів —	10.00
Відділ ім. Княгині Ольги — Вінніпег, Манітоба —	50.00
Відділ ім. Лесі Українки — Едмонтон, Алта. —	15.00
Відділ ім. Доньки України — Монтреал, Квібек —	25.00
Добр. Л. Слюзар — Монтреал, Квебек —	5.00

ТРИ СИЛЬВЕТКИ

В цій книжці широко описано про життя і творчий шлях Марка Вовчка, Л. Українки і О. Кобилянської. Поручуємо „Три сильветки для прочитання членкам, для тих, що будуть готовити реферати, для спільного читання на вечорах.

Цю книжку опрацював кілька років тому проф. Леонід Білецький. До редакції „Промінь" звертаються поодинокі читачі за інформаціями за подібними матеріялами. Щиро поручаємо її всім зацікавленим

Ціна її $1.50.

Замовляйте

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
624 Upper Ottawa St.,
Hamilton, Ont.

ТИМ, ЩО ЛЮБЛЯТЬ ВИШИВАТИ

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES

Опрацювала Анастасія Рурик

так називається книжка вишивок і стібів, написана в англійській мові. Багато ілюстрована, 12 сторінок взорів вишивок, 8 з них в кольорах, багато ілюстрованих взірців на вишивання декоративних подушок, обрусів, доріжок, рушничків з показником кольорів ниток. Є взори вишивок полтавського вирізування, роблення мережок. Стіби показують як легко навчитись вишивати гладдю, низинкою, яворівкою та багато інших стібів.

Книжка має 130 сторін друку, широкий формат, вигідний для розміщення взорів, спеціяльна оправа, щоб книжка легко відкривалась.

Книжку видав Союз Українок Канади.

Продається по $4.00 з пересилкою.

Замовлення разом з грішми висилайте на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
624 Upper Ottawa St.,
Hamilton, Ont.

Ви можете набути в нас книжку

„УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ"

Марії Пастернакової

Є це рідкісна книжка про танцювальне мистецтво. Познайомтесь з культурою танцю, його прадавньою історією, його етапами, народніми танцями, клясичнимм балетом і мистецьким модерним танцем, пізнайте сучасних українських балерин, що здобувають місце, хоч і на чужих сценах, але з українським імям, балетах.

Книжка здобула широкий відгомін у пресі, поважне число прихильних рецензій були поміщені в різних часописах і журналах. Видання дуже гарне, на добрім папері, багато ілюстрована. Стор. 215.

Ціна $3.00 з пересилкою.

Замовлення слати:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
624 Upper Ottawa St.,
Hamilton, Ont.